



REPUBLIKA HRVATSKA
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA

OPERATIVNI PLAN RAZVOJA
CIKLOTURIZMA
VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE
SA STANDARDIMA

Vinkovci, rujan 2017.

Operativni plan razvoja cikloturizma Vukovarsko-srijemske županije sa standardima

Naručitelj:

Vukovarsko-srijemska županija
Županijska 9
32 000 Vukovar

Izvođač:

Agencija za razvoj Vukovarsko-
srijemske županije Hrast
Antuna Akšamovića 31
32 100 Vinkovci

Voditeljica tima:

Vedrana Džoić, dipl.oec.

Članovi radnog tima:

Vedrana Džoić, dipl.oec.

Hrvoje Niče, dipl.oec.

Mario Bušić, dipl.ing.agr.

Ana Škrabo, mag.oec.

Adam Čavar, struč.spec.oec.

Upravni odjel za turizam i kulturu Vukovarsko-srijemske županije

Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj Vukovarsko-srijemske županije

Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije

Turističke zajednice gradova i općina Vukovarsko-srijemske županije

Vinkovci, rujan 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA CIKLOTURIZMA NA PODRUČJU VSŽ	5
2.1. Analiza trenutne turističke ponude i potražnje	5
2.2. Analiza postojećeg stanja cikloturizma na području županije	8
2.2.1. Najznačajniji realizirani i planirani projekti u turizmu	9
2.3. Biciklističke rute na području Vukovarsko-srijemske županije	12
2.3.1. Biciklistička ruta Dunav	12
2.3.2. Biciklistička ruta Srijem	13
2.3.3. Biciklistička ruta Sava	15
2.4. Biciklističke staze na području Vukovarsko-srijemske županije	16
2.4.1. Biciklističke staze Vinkovaca i okolice	16
2.4.2. Staze Vukovara i okolice	18
2.4.3. Biciklistička staza Rokovci	19
2.4.4. Ostala biciklistička infrastruktura	19
2.4.5. Procjena stanja cikloturističke potražnje	28
2.4.6. Osvrt na stanje suradnje između glavnih dionika	28
2.5. Turističke, kulturne i povijesne znamenitosti na biciklističkim rutama Vukovarsko-srijemske županije	29
2.5.1. Znamenitosti biciklističke rute Srijem	29
2.5.2. Znamenitosti biciklističke rute Dunav	31
2.6. Biciklističke udruge	35
3. SWOT ANALIZA	36
3.1. Prednosti	37
3.2. Slabosti	39
3.3. Prilike	41

3.4. Prijetnje	43
4. VIZIJA I CILJEVI RAZVOJA CIKLOTURIZMA	45
4.1. Vizija razvoja cikloturizma u Vukovarsko-srijemskoj županiji	45
4.2. Ciljevi razvoja cikloturizma	47
5. STANDARDI ZA RAZVOJ CIKLOTURISTIČKE INFRASTRUKTURE I PONUDE CIKLOTURIZMA U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANJI.....	48
5.1. Zakonska rješenja	48
5.2. Bike & bed standardi.....	51
6. RAZVOJNI PROJEKTI S OPERATIVNIM PLANOVIMA RAZVOJA.....	54
7. LITERATURA	63
7.2. Popis tablica.....	63

1.UVOD

Operativni plan razvoja cikloturizma Vukovarsko-srijemske županije predstavlja okvirni razvojni dokument koji sadrži ciljeve razvoja cikloturizma županije kao jednog od turističkih proizvoda s najvećom perspektivom razvoja u Republici Hrvatskoj.

Jedan od osnovnih dokumenta na temelju kojeg je izrađen ovaj Operativni plan, je Akcijski plan razvoja cikloturizma Republike Hrvatske iz 2015. godine, koji je usmjeren na uređenje glavnih cikloturističkih ruta i akcija vezanih uz njihovo opremanje potrebnim sadržajima, na način da udovoljavaju osnovnim kriterijima važeće hrvatske zakonske regulative i europskim standardima za cikloturizam (EuroVelo), a što uključuje i izgradnju posebnih biciklističkih staza i traka s prioritarnim dionicama.

Polazne osnove navedenog Akcijskog plana čine najvažniji dokumenti vezani uz cikloturizam, na europskoj i domaćoj razini, što se u prvom redu odnosi na glavne strateške dokumente i pravno-regulatorni okvir. Pri tom su dokumenti na europskoj razini primarno važni, zbog potrebe usklađivanja s europskom praksom i s time povezanom mogućnošću kandidiranja cikloturističkih projekata na fondove Europske unije, a dokumenti na domaćoj razini, radi uklapanja u strateški i regulatorni okvir djelovanja. Od dokumenata na europskoj razini, posebnu važnost imaju Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast - Europa 2020 i dokumentacija projekata EuroVelo, a na domaćoj razini, Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine (NN 55/13), Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. godine do 2030. godine (NN 131/14), Pravilnik o funkcionalnim kategorijama za određivanje mreže biciklističkih ruta (NN 2057/2013.) te Prijedlog Pravilnika o uvjetima za projektiranje i izgradnju biciklističke infrastrukture na cestama.

Iako je Hrvatska relativno dobro premrežena lokalnim i županijskim biciklističkim stazama, od kojih su neke dio međunarodnih biciklističkih ruta, prema Strategiji razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020., proizvod još uvijek nije adekvatno valoriziran ni komercijaliziran. Stoga, širenje mreže cikloturističkih ruta po županijama, doprinijet će, ne samo konkurentnosti turizma samih županija, već i afirmacije Hrvatske kao jedne od vodećih međunarodnih turističkih destinacija.

Atraktivan i raznolik prirodni okoliš, bogata kulturno-povijesna baština iz raznolikih perioda, povoljna klima, blizina velikih tržišta, sigurnost zemlje te mnoštvo cesta s manjim

intenzitetom motornog prometa i puteva pogodnih za kretanje bicikala, komparativne su prednosti za razvoj cikloturizma u Republici Hrvatskoj, dok se s druge strane, nepostojanje osnovne prometne infrastrukture (Nacionalne mreže cikloturističkih putova), mali broj posebno izgrađenih biciklističkih staza i traka, loše održavanje i trasiranje postojećih ruta te nepovezanost cikloturističkih ruta uslijed nedostatka veza pogodnih za bicikliste između pojedinih dijelova Hrvatske, smatraju glavnim preprekama razvoja cikloturizma uz nedostatnu smještajno-ugostiteljsku ponudu za cikloturiste, slabu prateću infrastrukturu te neopremljenost turističkih atrakcija.

Uzimajući u obzir glavne povoljne značajke Hrvatske kao cikloturističke destinacije te sagledanih nepovoljnih okolnosti, čije će otklanjanje doprinijeti stvaranju ponude koja će biti konkurentna na tržištu, u Akcijskom planu je definirana vizija razvoja cikloturizma: „*U 2020. godini cikloturizam će postati jedan od generatora razvoja cjelogodišnjeg turizma zahvaljujući izgradnji i uređenju cikloturističke infrastrukture, dobroj povezanosti i označenosti ruta, ispunjavanju uvjeta visoke sigurnosti te izgradnji i uređenju prateće smještajne, ugostiteljske i servisne infrastrukture, zbog čega će cijeli prostor Hrvatske funkcionirati kao velika cikloturistička destinacija.*“

Na temelju vizije razvoja cikloturizma, kojoj su prethodili nalazi SWOT analize, detektirane su razvojne smjernice Akcijskog plana, grupirane prema 5 područja djelovanja: infrastruktura, zakonska regulativa, ljudski resursi i tehnologija, upravljanje turizmom u destinaciji i sustav informiranja i marketing. Slijedom navedenih razvojnih smjernica proizlaze i glavni razvojni projekti, koje bi trebalo poduzeti u ostvarenju zadane vizije: infrastrukturni projekti, projekti vezani uz zakonsku regulativu, projekti vezani uz edukaciju, projekti koji se odnose na sustav informiranja i marketing.

Kako bi cikloturizam postao jedan od važnijih oblika turizma u Hrvatskoj, u svakom od glavnih područja djelovanja prema Akcijskom planu nužno je realizirati najvažnije ciljeve nižeg reda, što se u prvom redu odnosi na sljedeće: stvaranje osnovne mreže primjereno uređenih cikloturističkih ruta, osiguranje međusobnog povezivanja ruta, jasno reguliranje kretanja biciklista po državnim, županijskim i lokalnim cestama, stvaranje organizacijskog i regulatornog okvira, stvaranje poticajne klime za sve vrste poduzetništva vezanih uz cikloturizam i davanje veće važnosti cikloturizmu u sklopu svih oblika promidžbenih aktivnosti.

Nastavno na ciljeve koji se odnose na stvaranje osnovne mreže primjereno uređenih cikloturističkih ruta i osiguranje međusobnog povezivanja ruta, može se zaključiti kako su slabe točke, kako hrvatskog tako i slavonsko-srijemskog cikloturizma, slabo razvijena infrastruktura, nedovoljan broj uređenih biciklističkih staza i nepostojanje nacionalne mreže uređenih ruta, što ima za posljedicu nepovezanost između različitih dijelova Hrvatske i nemogućnost pružanja duljih atraktivnih biciklističkih ruta. Postojeće rute svojom međusobnom povezanošću nude mogućnost neprekinute povezane duge rute. Od ostalih problema istaknuti su nedostatak informacija za cikloturiste te oskudna mreža servisa i usluga za iznajmljivanja bicikala. Također, velik je nedostatak niska razina uređenosti turističkih atrakcija. Svi turistički sadržaji u županiji označeni su smeđom signalizacijom, a cikloturisti su informirani o istima te o rutama putem biciklističko turističke karte županije, koja se nalazi i na web stranici turističke zajednice Vukovarsko-srijemske županije u tri jezične varijante (www.visitvukovar-srijem.com).

Vrlo važnu ulogu u kvalitetnijem umrežavanju postojećih biciklističkih ruta, infrastrukture, prateće ugostiteljsko-turističke ponude, te stvaranju jedinstvene baze podataka o istima, ima koordinacijsko tijelo za razvoj cikloturizma u Hrvatskoj, osnovano 25. veljače 2016. godine, odlukom ministra turizma, g. Antona Klimana, kao radnog tijela nadležnog za provedbu Akcijskog plana razvoja cikloturizma, sukladno Strategiji razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine. Koordinacija će ubrzati stvaranje i označavanje mreže standardiziranih nacionalnih, regionalnih i lokalnih biciklističkih ruta te u konačnici uspješnije integriranje u europsku biciklističku mrežu EuroVelo ruta, od koje Hrvatskom trenutno prolaze dijelovi četiri EuroVelo rute (EV6, EV8, EV9 i EV13).

Potrebno je spomenuti i volontersku udruhu „Sindikata biciklista“, koja djeluje i kao platforma koja okuplja stručnjake iz područja prometa, urbanizma, energetske efikasnosti, pedagogije, društvenih, edukacijsko-rehabilitacijskih znanosti, ekologije te je kao takva prepoznata kao jedna od vodećih organizacija civilnog društva u regiji u području biciklističkog prometa. Udruga putem radionica, edukacija i mnogih projekata, stvara sigurnije uvjete za bicikliranje i povećava kvalitetu života u urbanim sredinama. U udruzi smatraju da u oblikovanju prometa prioritet treba dati potrebama pješaka, biciklista i javnog prijevoza.

Uz ulaganja u biciklističku, odnosno cikloturističku infrastrukturu, cijela Hrvatska, a posebice Slavonija i Baranja mogla bi značajno upotpuniti svoju turističku ponudu jer,

prema procjenama UNWTO-a (United Nations World Tourism Organisation), u Europi trenutno postoji više od 60 milijuna aktivnih biciklista što predstavlja ogromno tržište uglavnom dobrostojećih gostiju kojega treba pokušati privući. Stoga, postoji potreba za jasnim reguliranjem kretanja biciklista po državnim, županijskim i lokalnim cestama razina u skladu s najboljom europskom praksom po pitanju sigurnosti kretanja biciklista, uključujući i kretanje po posebnim vrstama puteva i teritorija (šumski putovi, prometnice u zaštićenim područjima, nasipi, brane, pješačke staze itd.) što je definirano kroz razvojni cilj Akcijskog plana.

Akcijski plan je usmjeren i na stvaranje organizacijskog i regulatornog okvira koji će omogućiti kvalitetno umrežavanje svih dionika relevantnih za turističko korištenje bicikala, što podrazumijeva i niz edukativnih aktivnosti za različite vrste dionika te izradu potrebnih informativnih materijala i karata.

Temeljem Strategije razvoja turizma RH do 2020. godine, Strategije Vladinih programa za razdoblje 2015.-2017., Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu, Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. godinu (Narodne novine broj, 119/16) i Zakona o državnim potporama (Narodne novine, broj 47/14), Ministarstvo turizma u okviru Programa „Konkurentnost turističkog gospodarstva“ sufinancira projekte kroz različite mjere.

Stvaranje poticajne klime za sve vrste poduzetništva vezanih uz cikloturizam, kako u osnovnom prihvatu cikloturista (smještajni objekti koji udovoljavaju „Bike & bed standardima“), tako i u domeni pratećih djelatnosti od interesa cikloturista (ugostiteljska ponuda, servisi, najam bicikala, „bike share“, uvođenje električnih bicikala i drugih inovativnih koncepata) jedan je od ciljeva Akcijskog plana, koji je uključen u ovom Operativnim planu.

Kako bi se promovirao cikloturizam, kao oblik održivog korištenja prostora i generatora stvaranja cjelogodišnje turističke ponude, potrebno je pridodati veću važnost cikloturizmu. U financijskom smislu, potrebna su veća izdvajanja jer je cikloturizam jedan od ključnih proizvoda te je kao takav redovito promoviran i kandidiran na raspoloživim fondovima, u sklopu svih oblika promidžbenih aktivnosti, kako na nacionalnoj razini tako i županijskoj razini. Tu će veliku ulogu imati Upravni odjel za turizam i kulturu Vukovarsko-srijemske županije, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije i ostali dionici koji svojim aktivnostima mogu pridonijeti većoj promociji ovog turističkog proizvoda.

2. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA CIKLOTURIZMA NA PODRUČJU VSŽ

2.1. Analiza trenutne turističke ponude i potražnje

Na kraju 2016. godine na području Vukovarsko-srijemske županije bilo je registrirano ukupno 2 260 ležajeva, a ostvareno je 111 036 noćenja. U odnosu na prethodnu godinu došlo je do promjene u metodologiji evidencije broja noćenja, čime je u evidenciji došlo do pada broja noćenja. Kako je sustav Turističkih zajednica oduvijek u svoju statistiku ubrajao sva noćenja, uz naznaku onih oslobođenih i neoslobođenih plaćanja boravišne pristojbe, u nekim gradovima došlo je do značajnog ukupnog pada broja domaćih noćenja (Vinkovci) ili povećanja istih (Vukovar). Od 2016. godine sva noćenja kao i uplate boravišne pristojbe, prate se preko sustava e-Visitor, koji nam također navodi razlike u ovim tipovima noćenja. Prema novoj metodologiji, Grad Vinkovci pojedinačno bilježi najveći ukupni pad noćenja, s indeksom od 69,53.

Promatrajući ukupan broj noćenja u 2015., s kojom se uspoređuje 2016. godina, dolazimo do podatka kako je grad Vinkovci izgubio 21 457 noćenja oslobođenih plaćanja boravišne pristojbe, a istovremeno ostvario povećanje od 1399 noćenja s obvezom plaćanja boravišne pristojbe. U prilog tome govore i podatci o ukupnom zaduženju boravišne pristojbe. Financijski gledano, u 2016. godini ukupno zaduženje iznosi 465.716,50 kuna, dok je u 2015. godini zaduženje iznosilo 463.660,50 kuna te se može zaključiti da ukupan pad broja noćenja domaćih turista od 2 408 noćenja na području cijele Vukovarsko – srijemske županije, nije rezultirao smanjenjem zaduženja boravišne pristojbe.

Tablica 1. Broj turista i noćenja u gradovima i općinama Vukovarsko-srijemske županije u 2016. godini

Grad/Općina	Turisti			Noćenja		
	Ukupno	Strani	%	Ukupno	Strani	%
Vinkovci	23 233	6 089	26,2	43 761	14 333	32,8
Vukovar	34 881	2 917	8,4	47 427	6 297	13,3
Ilok	4 513	1 017	22,5	6 543	1 425	21,8
Nijemci	6 331	6 023	95,1	7 361	6 860	93,2
Županja	1 534	731	47,7	3 700	1500	40,5
UKUPNO	70 492	16 777	23,8	108 792	30 415	28,0

Izvor: Izvješće o radu s financijskim izvješćem u 2016. Turističke zajednice VSŽ

U strukturi ukupnog broja turističkih posjeta, strani turisti čine 23,8%, dok je po pitanju broja noćenja riječ o 28%. Gledajući po pojedinačnim destinacijama na području Vukovarsko-srijemske županije, najveći udio stranih turista u odnosu na domaće, ima

Općina Nijemci. Mali broj domaćih turista, prema ovoj evidenciji, ipak ne odražava stvarno stanje na terenu jer je značajan broj domaćih turista koji su u dnevnoj posjeti ovoj Općini, ali nisu prošli kroz sustav evidencije, s obzirom kako je riječ o turistima koji dolaze u privatnom aranžmanu. Sustav evidencije praćenja jednodnevnih izleta ne postoji. Sustav turističkih zajednica bilježi samo broj turističkih dolazaka koja su ostvarila noćenja.

Analizirajući atraktivnost postojeće turističke ponude prema broju noćenja stranih turista, prednjače Vinkovci, gdje je realizirano ukupno 14 333 noćenja stranih turista, što je 32,8% od ukupnog broja noćenja u Vinkovcima. Ulazeći u dublju analizu strukture gostiju, ne može se reći da je atraktivnost područja jedini faktor za dolazak i noćenja (veliki je broj poslovnih dolazaka i noćenja u Vinkovcima). Slijede ih Nijemci (6 860 ili 93,2%) i Vukovar (6 297 ili 13,3%). Iako je u posljednjih nekoliko godina broj noćenja značajno porastao, prirodne ljepote kraja, uz bogatu slavonsku šumu koja skriva brojne vrste visoke i niske divljači, bogatstvo vodnih tokova raznovrsnom kvalitetnom ribom, pružaju odlične pretpostavke za razvoj kontinentalnog, lovnog, ribolovnog, izletničkog i avanturističkog turizma, nisu u potpunosti iskorištene i u dovoljnoj mjeri promovirane.

Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije(TZ VSŽ) je u svom djelovanju posebno promovirala i razvijala kulturni i enogastro turizam. Destinacija „**Vukovar – Vučedol – Ilok**“ pobjednik je nacionalnog izbora za „Europsku destinaciju izvrsnosti“ (EDEN) za 2016./2017. godinu na temu „Kulturni turizam“, a TZ VSŽ kroz projekt „Okusi Srijema i Slavonije“ sustavno promovira i stvara enogastro ponudu županije. Od edukacije kuhara za pripremanje tradicijskih jela pa do same prezentacije istih, u odabranim restoranima županije. Također, u okviru udruženog oglašavanja turističkih zajednica, a putem sudjelovanja na specijaliziranim sajmovima, promovira se kulturna baština i enogastronomija, kao prepoznatljiva turistička ponuda Slavonije.

Kao destinacija, Vukovarsko-srijemska županija pripada kontinentalnoj turističkoj ponudi, čime se očekuje raspoloživost kapaciteta 365 dana u godini. Kako je u Vukovarsko-srijemskoj županiji registrirano ukupno 2 260 ležajeva, potencijalnog punog kapaciteta od 824 900 noćenja, ukupna godišnja popunjenost raspoloživih kapaciteta iznosi 8,55%. Vrlo slaba iskorištenost smještanih kapaciteta ukazuje na neuravnoteženost turističke ponude i potražnje. Razlog tome jest nedostatak marketinške strategije i nedovoljno razvijena infrastruktura u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Prisutna je neuravnoteženost kvalitete smještaja u odnosu na turističke sadržaje koji privlače određenu strukturu posjetitelja.

Također, nijedna lokalna turistička agencija ne nudi aranžmane posjeta županiji. Postoji veliki broj manifestacija i događanja, no potrebno je raditi na njihovoj kvaliteti i atraktivnosti, kako bi se povećala popunjenost smještajnih kapaciteta na području županije.

Tablica 2. Smještajni kapaciteti u gradovima i općinama Vukovarsko-srijemske županije u 2016. godini

Grad/ Općina	Ukupno ležajeva	Hotel, hosteli i pansioni		Sobe za iznajmljivanje i privatni smještaj		Kuća za odmor i lovački domovi		Prenočište		Smještaj u domaćinstvu	
		Ukupno	%	Ukupno	%	Ukupno	%	Ukupno	%	Ukupno	%
Vinkovci	934	821	88,0	33	3,5	16	1,7	48	5,1	8	0,9
Vukovar	936	784	83,8	95	10,1	4	0,4	10	1,1	16	1,7
Ilok	185	54	29,2	52	28,1	6	3,2	0	0	21	11,4
Nijemci	138	120	87,0	0	0	18	13,0	0	0	0	0
Županja	67	0	0	2	3,0	0	0	23	34,3	42	62,7
UKUPNO	2 260	1 779	78,7	182	8,1	44	1,9	81	3,6	87	3,8

Izvor: Izvješće o radu s financijskim izvješćem u 2016. Turističke zajednice VSŽ

Prema strukturi smještajnih kapaciteta u Vukovarsko-srijemskoj županiji, najveći udio odnosi se na hotele, hostele i pansionere, odnosno 78,7% i to u gradovima Vinkovci i Vukovar te Općini Nijemci, gdje takav oblik smještaja zauzima preko 87%. To se najvećim dijelom odnosi na dva hotela u Vinkovcima – hotel "Slavonija" s dvije zvjezdice i hotel "Gem" s tri zvjezdice, zatim, hotel "Lav" u Vukovaru sa 4 zvjezdice i dva hostela u Vukovaru – hostel "Zagreb" i hostel „Dubrovnik“, te hostel "Spačva" u općini Nijemci. Od ukupnog broja hotela u VSŽ samo su dva više kvalitete, odnosno kategorizirana sa četiri zvjezdice, a to su hotel "Lav" u Vukovaru, sa 88 ležaja te hotel "Villa Lenije" u Vinkovcima, sa 44 ležaja.

Preostali dio smještajne ponude odnosi se na sobe za iznajmljivanje i privatni smještaj, kuće za odmor i lovačke domove, prenočišta te smještaj u domaćinstvu, koji nude ukupno 394 ležaja, većim dijelom kategoriziranih s tri zvjezdice.

Vukovarsko-srijemska županija je po svojim karakteristikama ruralni prostor, a postojeća ponuda je jedna od najatraktivnijih turističkih ponuda na kontinentu. Stoga bi značajnije rezultate u turizmu moglo donijeti kvalitetnije upravljanje destinacijom. Kako se u Vukovaru provodi program dvodnevni posjeta učenika osmih razreda osnovnih škola iz cijele Republike Hrvatske, razvidan je potencijal koji ova destinacija posjeduje kod mlađih

uzrasta, gdje ih se, proširenom ponudom, može poticati na korištenje bicikla kao prijevoznog sredstva prilikom razgledavanja vukovarskih znamenitosti.

2.2. Analiza postojećeg stanja cikloturizma na području županije

Cikloturizam predstavlja aktivan oblik turizma, koji podrazumijeva vožnju biciklom, odnosno obilazak određenog turističkog lokaliteta ili destinacije vlastitim ili iznajmljenim biciklom. Cikloturisti su osobe kojima je poticaj boravak u prirodi i relaksacija. Sukladno tome, možemo ih podijeliti na cikloturiste koji iznajmljuju bicikl u određenoj destinaciji i odlaze na jednodnevni izlet i one koji koriste bicikl na putovanjima i kao glavno prijevozno sredstvo. Cikloturistima je bitna sigurnost ceste (slab promet), označenost rute, raznolik sadržaj (suveniri, učenje, ljepota krajolika) te prilagođeni smještajni kapaciteti (Bike&bed). Atraktivnost županije, postojeća turistička infrastruktura, lijepa priroda, dobar položaj i bogatstvo lokalnih cesta, velik su potencijal da se koordiniranim akcijama, potencijal cikloturizma iskoristi još mnogo bolje. Za razliku od korištenja bicikla kao prijevoznog sredstva na kratkim relacijama, za što je potreban što direktniji put, cikloturističke rute trebaju pratiti atraktivne turističke sadržaje, biti izdvojene od motoriziranog prometa i biti dobro povezane sa susjednim državama.

Biciklistička mreža u Vukovarsko-srijemskoj županiji sastoji se od tri biciklističke rute te gradskih i općinskih biciklističkih staza, koje pružaju cikloturistima prigodu da dožive urbani, ali i ruralni doživljaj ovog dijela Hrvatske.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji nalaze se tri glavne državne biciklističke rute ukupne dužine 182 kilometra, a riječ je o:

- Biciklističkoj ruti Dunav
- Biciklističkoj ruti Srijem
- Biciklističkoj ruti Sava

Za međunarodni cikloturizam svakako je najznačajnija biciklistička ruta Dunav, koja se u dužini od 53 kilometra u jednom pravcu, proteže sjevernim dijelom županije, od Borova do Iloka, neposredno uz samu rijeku Dunav. Biciklistička ruta Srijem, u ukupnoj dužini od 98 kilometara, povezuje južni sa sjevernim dijelom županije, račvajući se u ukupno 4 različita pravca unutar županije i izravno se naslanjajući na rutu Dunav.

Treća, ujedno najkraća ruta, ruta Sava, u dužini od 50 kilometra (izvor: HAK), povezuje jugozapadni dio Vukovarsko-srijemske županije sa sjevernim djelom, od granice sa Bosnom i Hercegovinom u Slavonskom Šamcu (Brodsko-posavska županija), odnosno od Babine Grede do Borova. Ruta Sava se u Vukovarsko-srijemskoj županiji veže na rutu Srijem, a preko nje i na rutu Dunav, čime su sve tri rute u Vukovarsko-srijemskoj županiji međusobno povezane. U samostalnim dionicama, Babina Greda – Cerna te Nuštar – Borovo, Ruta Sava kroz Vukovarsko-srijemsku županiju prolazi u dužini od 34 kilometar (izvor: HAK).

2.2.1. Najznačajniji realizirani i planirani projekti u turizmu

Trenutno najznačajniji realizirani, ali i projekti u realizaciji na području Vukovarsko-srijemske županije vezani su uz Grad Vukovar čija će realizacija i puštanje u funkciju obogatiti turističku ponudu.

Tablica 3. Najznačajniji realizirani i planirani projekti u turizmu VSŽ

Podnositelj zahtjeva	Izvor sredstava	Projekt	Opis	Iznos
Grad Vukovar	Ministarstvo turizma - Program razvoja javne turističke infrastrukture u 2016. godini	Interpretacijski centar memorijalnog spomen obilježja Domovinskog rata „Vodotoranj Vukovar“	Adaptacija interpretacijskog centra memorijalnog spomen obilježja Domovinskog rata „Vodotoranj Vukovar.	1.000.000,00 kn
Grad Vukovar	Ministarstvo turizma - Program razvoja javne turističke infrastrukture u 2016. godini	Uređenje odmorišta na cikloturističkoj ruti EuroVelo 6	Uređenje odmorišta za cikloturiste na području Grada Vukovara koja se nalaze na ruti EuroVelo 6	175.200,00 kn
Grad Vukovar	Ministarstvo turizma - Program razvoja javne turističke infrastrukture u 2015. godini	Uređenje i opremanje EuroVelo 6 biciklističke rute na potezu od luke Vukovar do ušća Vuke	Cilj je uređenje prve faze dunavske EUROvelo 6 staze kroz Vukovar, njegovo primjereno turističko označavanje te otvaranje središta grada prema Dunavu i prostora oko šetnice za razvoj javnih i	263.700,00 kn

			turističkih sadržaja.	
Općina Nijemci	Ministarstvo turizma - Program razvoja javne turističke infrastrukture u 2015. godini	RISS (Rijeke i staze Srijema)	Uređenje staza i šetnica na području Općine Nijemci.	106.100,00 kn
Vukovarsko-srijemska županija	Interreg IPA CBC Hrvatska-Srbija 2014.-2020. - 1. Poziv za dostavom projektnih prijedloga	ViCTour – Virtualni i kulturni turizam / Virtual and Cultural Tourism	Poboljšanje kontinentalnog turizma u prekograničnom području, kako bi se održao društveni, gospodarski i teritorijalni razvoj.	924.327,00 eura
Grad Vinkovci	Ministarstvo turizma - Program razvoja javne turističke infrastrukture u 2015. godini	Hrvatski dom	Nastavak izgradnje zgrade Hrvatskog doma	295.000,00 kn
Grad Otok	Ministarstvo turizma - Program razvoja javne turističke infrastrukture u 2016. godini	Pedalom u srednji vijek	Uređenje odmorišta sa stazama, i info kartama na arheološkom nalazištu Virgrad iz srednje vijeka	210.000,00 kn
Općina Babina Greda	Ministarstvo turizma - Program razvoja javne turističke infrastrukture u 2015. godini	Interpretacijski centar „Konji bijelci“	Opremanje multimedijalne dvorane s velikim LED ekranima, suvenirnica, interaktivni pult, ugostiteljski objekt na hipodromu	276.200,00 kn

Osim uspješnog apliciranja na nacionalna sredstva, Vukovarsko-srijemska županija započela je i s provedbom projekta ViCTour – Virtualni i kulturni turizam / Virtual and Cultural Tourism vrijednosti 924.327,00 eura koji je sufinanciran iz programa Interreg IPA CBC Hrvatska-Srbija 2014.-2020. Partneri na projektu su Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije, Turistička organizacija Vojvodine, Sveučilište u Novom Sadu - Ekonomski fakultet u Subotici te Fond "Europski poslovi" Autonomne pokrajine Vojvodine.

Glavni cilj projekta je poboljšati kontinentalni turizam u prekograničnom području, kako bi se održao društveni, gospodarski i teritorijalni razvoj. Promicat će se održivi razvoj prekogranične regije kroz učinkovitu, inovativnu i suvremenu uporabu promocije koja će se odraziti na poboljšanje turističke ponude i na poseban način razviti turizam u prekograničnom području, povećanjem udjela u ukupnom turizmu.

Glavni rezultat projekta je prepoznati identitet Regije, poboljšana razina turističke promocije, poboljšani kapaciteti pružatelja turističkih usluga i povećana vidljivost turističke ponude u prekograničnom području.

Glavne ciljne skupine: turističke zajednice, muzeji, turističke agencije, mala i srednja poduzeća, ostali dionici turizma, turističke agencije, turistička i opća javnost.

Pristup projekta je implementacija inovativnih rješenja u prekograničnom području s naglaskom na uzajamni prijenos znanja, zajednički razvoj turističke ponude, zajednička promocija svih ciljnih područja, itd. Kombiniranje iskustva i znanja s jedne strane granice prema drugoj će rezultirati suradnjom koja će dovesti do poboljšanja međuljudskih odnosa i, u konačnici, razvoja bolje i kvalitetne turističke promocije i ponude. Glavni pristup u rješavanju zajedničkih izazova bit će stvaranje marketinških planova koji će jasno definirati sljedeće korake i buduće aktivnosti za zadržavanje postojećih turista i privlačenje novih u ciljnom području. Marketinški planovi sadržavat će preporuke o tome kako prepoznati geografske subjekte Slavonije i Srijema na europskoj razini i predlagati akcije kako stvoriti zajedničku turističku ponudu prekograničnog područja. Također, korištenjem suvremenih ICT alata turistički proizvodi i usluge postaju komplementarni, a turistička ponuda atraktivnija i konkurentnija.

2.3. Biciklističke rute na području Vukovarsko-srijemske županije

2.3.1. Biciklistička ruta Dunav



Cijela biciklistička mreža na području Vukovarsko-srijemske županije naslonjena je na rutu Dunav, koja je dio međunarodne rute EuroVelo 6. U Hrvatskoj se Dunavska cikloturistička ruta proteže na 138 km, od čega je 53 kilometra navedene rute na području Vukovarsko-srijemske županije. Ruta je dio postojećih prometnica, koje su iznimno gustog prometnog intenziteta. Ruta Dunav je vrlo dobro označena, prilagođena svim dobnim skupinama i razinama kondicije ciklo-turista, te gotovo potpuno ravna, bez znatne visinske razlike (osim

u malom dijelu prema gradu Iloku, gdje postoji nekoliko vrlo kratkih, oštih uspona i spustova). Uz rutu postoji mogućnost korištenja Bike&bed smještaja, biciklističkih servisa i trgovina, a posebno je bogata gastronomska ponuda s brojnim autohtonim specijalitetima kao i klasičnom kontinentalnom kuhinjom.

Tijekom implementacije rute, u razdoblju od 2005. do 2007. godine, na ruti je postavljeno 5 info točaka, od čega je jedna u Vinkovcima (ŽIC Vinkovci), dvije u Vukovaru (Hotel Lav, Danubiumtours) te dvije u Iloku (Hotel Dunav, TZ Ilok). Na navedenim lokacijama cikloturisti mogu dobiti sve informacije vezane uz turističku ponudu Vukovarsko-srijemske županije, od smještaja, znamenitosti, manifestacija ili gastronomske ponude, po kojoj je krajnji istok Hrvatske poznat, s obzirom na slavonski kulen ili slavonski med, proizvode koji imaju EU zaštićenu oznaku izvornosti. Zbog visoke gustoće prometa, a kako bi se unaprijedila kvaliteta dionica rute Dunav, koja prolazi Vukovarsko-srijemskom županijom, cilj je izgraditi biciklističke staze u cijeloj dužini jer je riječ je o vrlo posjećenom biciklističkom smjeru, kojeg treba intenzivnije promovirati na stranom i domaćem tržištu.

Ruta u cijeloj svojoj dužini na području Vukovarsko-srijemske županije, trenutno prolazi postojećim asfaltiranim prometnicama, gdje je promet izuzetno intenzivan, s obzirom kako sama ruta vodi prema 4 granična prijelaza (3 Ilok, 1 Tovarnik). Ipak, na području Grada

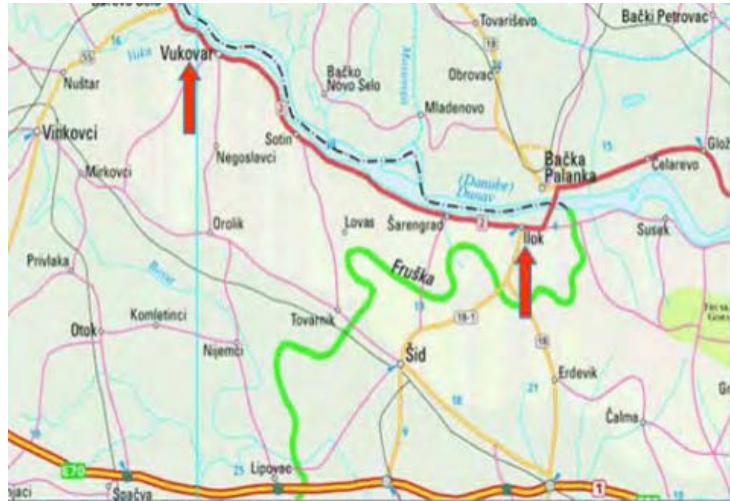
Vukovara pojačana su ulaganja u cikloturističku infrastrukturu, odnosno biciklističke staze koje se protežu uz Dunav, čime se ukupno poboljšava kvaliteta cikloturističke ponude.

Značajnija ulaganja u rutu Dunav posredno ovise o ulaganjima u primarnu infrastrukturu, odnosno u ceste na kojima se ruta nalazi te se tako posredno utječe i na kvalitetu same infrastrukture za cikloturiste.

Osim klasičnih oznaka rute Dunav, koje su obvezne na biciklističkoj ruti EuroVelo6, ruta Dunav posjeduje vlastite oznake, koje su vidljive u cijeloj dužini rute. Premda glavninu signalizacije na ruti Dunav, koje se moraju pridržavati cikloturisti, čini primarna cestovna signalizacija, ista je dobro postavljena, čime su, posebno stranim cikloturistima, na minimum svedene mogućnosti neželjenog silaska s rute ili željenog smjera.

2.3.2. Biciklistička ruta Srijem

Ruta Srijem se veže na biciklističku rutu EuroVelo6 te pruža mogućnost biciklistima da posjete i ostatak županije te da se vrate na dunavski međunarodni smjer. Ova ruta povezuje južno područje Vukovarsko-srijemske županije sa sjeveroistočnim dijelom. Polazišna je točka u centru Vinkovaca - kod



vinkovačke lampe, točnije kod Turističkoga ureda grada Vinkovaca i ide preko Rokovaca, Andrijaševaca, Cerne i Gradišta prema Cvelferiji, zatim preko Gunje, Vrbanje i Drenovaca

do Otoka. Poddionica Rute Srijem, Srijem II, prolazi središnjim dijelom županije, a proteže se od Bošnjaka na jugu županije, preko grada Otoka do Lovasa na sjeveru. Uvođenjem ove poddionice, biciklistima je omogućeno, da u nekoliko točaka skrate osnovnu dionicu te promijene predviđeni smjer kretanja i u kratkom roku se vrate na osnovni smjer na ruti Dunav. Ruta cijelom svojom dužinom prolazi asfaltiranim cestama te osim postojeće vertikalne signalizacije koja naznačuje samu rutu, ne postoji horizontalna signalizacija kojom se ocrta smjer rute ili stvara razgraničenje između motornog i biciklističkog



- Ruta Dunav
- Ruta Srijem 1
- Ruta Srijem 2
- Ruta Sava

Vukovarsko-srijemska županija
Mjerilo 1:500000

Kazalo:

—	Državne ceste	285,258 km
—	Županijske ceste	474,810 km
—	Lokalne ceste	243,169 km

Izrada karte: Hrvatske ceste d.o.o.

prometa. S druge strane, s ovom poddionicom stvoren je takav koncept da se povežu manje poznati, ali iznimno atraktivni predjeli Vukovarsko-srijemske županije, koji prolaze rubnim dijelovima velike hrastove šume (Spačvanskog bazena), preko Virova sve do rijeke Dunav i čine iznimni ugođaj za cikloturiste. Ruta Srijem, isto tako, vodi naseljenima autohtonim

naseljima, šumom, poljima i vinogradima i cikloturistima nudi brojne turističke atrakcije koje mogu posjetiti.

Ruta nije zahtjevna i pruža obilje doživljaja i iziskuje značajno manje fizičkog napora jer je sačinjena od ravničarske dionice lokalnih asfaltiranih cesta, s niskim intenzitetom prometa motornih vozila. Na ruti, kroz sva naselja, postoje odmorišta, ali bez posebnih dodataka za cikloturiste.

Manji broj ugostiteljsko/smještajnih objekata na ovoj ruti ima Bike&bed oznaku, a isto tako potrebna su ulaganja u dodatne info biciklističke oznakena odmorištima, edukaciju stanovništva o cikloturizmu te intenzivniju promociju.



2.3.3. Biciklistička ruta Sava



Biciklistička ruta Sava ima međunarodni karakter i proteže se, uglavnom, uz rijeku Savu. U ukupnoj dužini 880 kilometara, ova ruta ima ishodište na izvoru Zelenici, pored Kranjske Gore (Slovenija), a završava u Vukovaru. Na području

Republike Hrvatske ova ruta povezuje 5 županija, a od istoka Hrvatske do Zagreba proteže se u ukupnoj dužini od 378 kilometara. Implementacija ove rute trajala je u razdoblju do 2008. do 2010. godine. Kroz Vukovarsko-srijemsku županiju ova ruta se proteže od

Babine Grede u smjeru Vinkovaca do Vukovara. Ruta Sava se u Cerni nadovezuje na rutu Srijem i dalje nastavlja zajedno, s time da je na oznakama upisana samo ruta Srijem.

Od sve tri biciklističke rute, Ruta Sava je najslabije promovirana po pitanju cikloturizma na području Vukovarsko-srijemske županije. Ova je ruta, u cijeloj svojoj dužini kroz Vukovarsko-srijemsku županiju, (31 kilometar) asfaltirana, ali nedostaje osnovna signalizacija, kojom se označava sama ruta, unatoč bogatoj turističkoj ponudi, koja se nalazi na istoj ruti. Na ruti, kroz sva naselja, postoje odmorišta, ali bez posebnih dodataka za cikloturiste.

2.4. Biciklističke staze na području Vukovarsko-srijemske županije

2.4.1 Biciklističke staze Vinkovaca i okolice

Turisti mogu koristiti jednu od vinkovačkih biciklističkih staza. Riječ je o stazama različitih podloga (makadam, zemlja, šljunak, trava i asfalt), koje su namijenjene vožnji brdskim ili kvalitetnim turističkim biciklima. Staze su označene plavom, crvenom i žutom bojom, a zajednička im je polazna točka: most na Bosutu u središtu Vinkovaca.

Plava je staza duga 19 km i vodi od Vinkovaca prema naselju Borinci do Antinog stana u Ivankovu i nazad do Vinkovaca.

Crvena je staza duga 15 km, kreće u pravcu Nove brane, kanala Bazjaš, do šume Kunjevci i nazad do središta Vinkovaca.

Žuta je staza najdulja, dužine 21 km, proteže se od mosta na Bosutu prema izletištu Sopot i stanu Sopot, u smjeru mjesta Rokovci, potom do šume Kunjevci i nazad do Vinkovaca.

Evidentno je da nedostaje novih biciklističkih staza na području grada te da postojeće treba obnoviti, s obzirom kako su uglavnom izgrađene prije 1990. godine.

Lokacija Sopot jedna je od ključnih turističkih zona grada Vinkovaca, koja bi trebala biti glavna atrakcijska točka izvan urbanoga gradskog područja. Odabir i važnost lokacije odraz je resursne osnove (arheološko nalazište sopotske kulture, prostor pokraj rijeke, šuma), izgrađene infrastrukture i dobre prometne povezanosti, raspoloživosti razvojnog prostora i postojanja (ne)komercijalnih ugostiteljskih objekata, ali i postojeće prostorno-planske dokumentacije. U cilju ostvarivanja uvjeta za zabavan i edukativan boravak posjetitelja te osiguranja pretpostavki za ekonomski uspješno poslovanje i zaštitu, prije svega arheoloških resursa, na lokaciji se planira izgradnja arheološkog parka (Muzej na

otvorenom i zgrada Muzeja sopotske kulture) i centra za posjetitelje, tematskog parka, smještajnih objekata, objekata pripreme hrane i pića, trgovačkih sadržaja, šetnica, staza, odmorišta i vidikovaca uz Bosut i u šumi, prostora za igru i vježbanje, izletničkih sadržaja i sanitarnih objekata, smeđe signalizacije i interpretacije, komunalne infrastrukture te rješenje prometa u mirovanju i kretanju. Program sadržajno obuhvaća i već postojeći projekt Turistički prsten Sopot (biciklističke staze, rekonstrukcija šokačkog stana).

Program je u prvoj, inicijalnoj i pokretačkoj fazi u cijelosti u nadležnosti nositelja lokalne samouprave, dok će u drugoj fazi, fazi realizacije, u projekt biti uključeni privatni poduzetnici u različitim oblicima ulaganja/povezivanja (samostalno ulaganje, javno-privatna partnerstva).

Sustav pješačkih i biciklističkih staza privlačan je rekreacijski sadržaj za širok segment turista/posjetitelja, posebice u njegovoj sinergiji s ostalim kulturnim i rekreacijskim sadržajima Vinkovaca. Postojeći sustav vinkovačkih pješačkih/biciklističkih staza povezuje glavne destinacijske atrakcijske točke (povijesna jezgra, Sopot, Kunjevci, Bosut, naselja u okolici), a programom se osigurava njihovo dodatno uređenje, izdvajanje iz sustava motornog prometa te povezivanje s proširenim skupom kulturno-povijesnih, aktiviranih i prezentiranih resursa grada. Osim tematiziranja, korištenjem različitih identitetskih obilježja, staze je potrebno opremiti jednoobraznim sustavom signalizacije i turističke interpretacije. Posebnu pozornost potrebno je dati pratećim sadržajima kao što su vidikovci, odmorišta, ugostiteljski punktovi i načinu izvedbe sustava signalizacije i interpretacije te njegovu smještanju u prostor (veličina, materijali, sadržaj, multimedija i sl.). Sustav staza potrebno je povezati sa sustavom županijskih i regionalnih staza, a time i priključiti međunarodnim biciklističkim pravcima.

Tri park-šume na području Vinkovaca, namijenjene prije svega odmoru i rekreaciji (Kunjevci, Kanovci, Zvirinac), nisu samo važno rekreacijsko područje lokalnog stanovništva i specifičnih segmenata turista (lovci), nego i potencijalna značajna turistička atrakcija, koja može generirati i motiv dolaska, ali i komplementarni sadržaj cikloturistima, koji u Vinkovce dolaze zbog drugih motiva.

Uspostavljanjem biciklističkih staza/ruta na području park-šume Kunjevci (uključujući biciklističke i jahačke rute te edukativne staze) i sustava (tematizirane) interpretacije s odmorištima i vidikovcima, otvaraju se uvjeti za privlačenje šireg segmenta potencijalnih posjetitelja zainteresiranih za različite oblike aktivnog odmora (uključujući i adrenalinski

park) i edukaciju (različite škole, vođeni boravak i sl.), pri čemu je posebna atrakcija (potencijalno) i mogućnost posjeta uzgajalištu divljači.

U okviru postojećeg lovačkog doma Kunjevci, kao početne točke obilaska/boravka u šumi, potrebno je uspostaviti manji informativni punkt (interpretacijsku točku).

Turistički potencijali rijeke Bosut već su prepoznati. Grad Vinkovci izradio je studije turističkih potencijala rijeke Bosut na području grada Vinkovaca kojima su sagledane i utvrđene postojeće i planirane namjene pojedinih zona te prometnih površina u zoni Bosuta (pristupne ceste, pješačke i biciklističke staze, staze za jahanje). Polazeći od postojećih planova, programom se uspostavlja terminski plan aktivnosti izgradnje sadržaja na Bosutu, sukladno proizvodima određenim u ovom dokumentu, odnosno zonama glavnih atrakcijskih točaka na području uže, povijesne gradske jezgre i u okruženju. Pri tome je prioritet aktiviranje lokacija Sopot, Vidikovac i poteza u blizini mosta u Boškovićevoj ulici.

2.4.2. Staze Vukovara i okolice

U Vukovaru je 2015. godine otvorena biciklistička staza u naselju Sajmište, u dužini 2 kilometra i ista je paralelno postavljena s državnom cestom D 57. Riječ je o stazi koja predstavlja temelj za izgradnju biciklističke mreže, koja će se sastojati od šetnice uz Dunav u središtu Vukovara i Ulice Josipa bana Jelačića. Isto tako, biciklistička staza uz cestu D2 u naselju Priljevo u Vukovaru, u dužini od 2.5 kilometara, povezuje Borovo naselje sa središtem grada. Ovaj projekt je vrijedan 3.250.000,00 kn, a riječ je o investiciji Hrvatskih cesta.

Godine 2017. otvorena je biciklistička staza uz Dunav, od Luke Vukovar, u dužini od 1 km. U tijeku je izgradnja ostatka staze do ušća Vuke u Dunav. Na predmetnoj stazi postavljeno je biciklističko stajalište s digitalnim info displejom, stalkom za popravak bicikala te kartom biciklističkih staza te je postavljena biciklistička signalizacija. Po završetku ostatka staze biti će postavljeno 5 biciklističkih garaža i 50 parkirnih mjesta za bicikle te fontana za piće.

Na području Vukovara postavljeno je biciklističko stajalište u središtu grada, neposredno uz Hotel Dunav. Riječ je o stajalištu s nadstrešnicom, meteo stanicom, interaktivnim dodirnim displejom, s mobilnom aplikacijom „Vukovar na dlanu“, USB punjačem za mobitele, kutijom s alatom (rezervne unutarnje gume, ključevi, pumpa za gume), stalkom

za bicikle, klupom za odmor, info kartografskim panoom te punjačem za električne bicikle. U park-šumi Adica, na plivalištu u Borovo naselju i u prigradskom naselju Sotin, postavljena sutri bike box-a, koja u sebi sadrže alat i pumpu, stalak za bicikle, klupu za odmor te info pano s kartom biciklističkih ruta u gradu i okolici.

Turistička zajednica Grada Vukovara pokrenula je označavanje lokalne detour rute, EuroVelo6 rute, takozvane, Rute Euro Vukovar. Ruta je označena i vodi kroz atrakcije: iz Borova sela kroz kombinat Borovo i Bata Ville te preko nove biciklističke staze uz Dunav, od Luke Vukovar do središta grada. Namjera je i dalje razvijati ovu rutu koja prati EuroVelo6 rutu, ali cikloturistima nudi silazak s glavne rute i obilazak atrakcija i krajolika Vukovara.

2.4.3. Biciklistička staza Rokovci

Na izlazu iz mjesta Rokovci, u smjeru Vinkovaca, 2016. izgrađena je biciklistička staza u dužini 2,44 kilometra u vrijednosti 2.338.234,81 kn, koja je financirana iz vlastitih sredstava Općine Andrijaševci te uz pomoć sredstava EU fondova i sredstava Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova. Ova biciklistička staza je izgrađena paralelno uz prometnicu Vinkovci-Rokovci, s kojom je fizički sigurnosno odvojena branicima, a nalazi se na ruti Srijem.

2.4.4. Ostala biciklistička infrastruktura

Uz navedene biciklističke rute i staze, biciklisti na području Vukovarsko-srijemske županije, odnosno na području Grada Vinkovaca, imaju još dva poligona koje, između ostalih, aktivno koriste i biciklisti sportaši, rekreativci i avanturisti. Riječ je o skate-parku u okviru gradskog parka Lenije te poligon Hrvatskog auto-kluba, u dužini 925 metara, kojeg koriste članovi Biciklističkog kluba Sokol Vinkovci za redovne treninge. Oba objekta posjeduju odgovarajuće prilaze za bicikliste, a skate park dodatno ima potencijal proširenja i razvoja ekstremnog sporta, posebice onog oslonjenog na bicikl.

Mreža stanica i punionica za E-bike na području Vukovarsko-srijemske županije još uvijek nije razvijena. Jedino u Vukovaru, u središtu grada, postoji lokacija s punjačem za električne bicikle, što je realizirano uz pomoć potpore Hrvatske turističke zajednice. U Vukovaru, na još jednoj lokaciji, (Olajnica) i u Vinkovcima, postoje punionice za električne automobile te bi se dodatnim ulaganjem u postojeće punjače na takvim objektima, situacija značajno poboljšala. Kroz projekt „Centar za promatranje ptica Nijemci“, koji je financiran iz bespovratnih sredstava u okviru Operativnog programa

Regionalna konkurentnost 2007.-2013., se nadograđuje postojeća biciklistička ruta Srijem, tako da uključuje područje Nijemaca i izletišta Sopotac.

Tablica 4. Provedeni projekti iz područja cikloturizma u Vukovarsko-srijemskoj županiji

Naziv projekta	Izvor sredstava	Aktivnosti projekta	Iznos sredstava	Godina
Tematski put „Biciklistička ruta Srijem“	Ministarstvo turizma Nositelj: TZ VSŽ	Izvedbeni tehnički projekt, izrada velikih i malih tabli s montažom, izrada višejezične karte rute, promocija rute promo vožnjama, prezentacija rute putničkim agencijama i u medijima	118.425,00 kn	2009 .
Obnova znakova biciklističke rute “Srijem“	Natječaj HTZ-a za TZN Nositelj: TZ VSŽ	Nabava, izrada i postavljanje znakova	35.800,00 kn	2014 .
Edukacija za cikloturističke vodiče te dobivanje oznaka Bike&bed	HTZ – Javni poziv za kandidiranje programa za potpore turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima u 2015. godini Nositelj: TZ VSŽ	Stručno osposobljavanje za biciklističke vodiče kroz teoretske, praktične i terenske programe te izdavanje licence za biciklističkog vodiča za 2016. godinu	48.000,00 kn	2015 .
Biciklističko-turistička karta	Ministarstvo turizma Nositelj: TZ VSŽ	Dizajn, priprema tekstova, prijevodi i tisak (hr, eng, njem)	50.000,00 kn	2009 .
Biciklističko turistička karta (dotisak na engl.)	TZ VSŽ Nositelj: TZ VSŽ	Dotisak i ažuriranje informacija u karti	18.440,22 kn	2013 .
Unaprjeđenje biciklističke rute Dunav – Cycling Danube	Prekogranična suradnja RH-Srbija - Program IPA II komponenta za prekograničnu suradnju Hrvatska-Srbija Nositelj: VSŽ Partner: TZ VSŽ	Osnivanje udruge za razvoj biciklizma u VSŽ, izrada studijske analize o stanju na ruti Dunav, 3 radionice za dionike u turizmu, studijsko putovanje u Austriju, sudjelovanje na sajmu Eurobike, dizajn i izrada mape, brošure, karte i logotipa,	2.735.727,00 kn	2012 .

		izrada tabli dobrodošlice, EuroVelo6 oznaka, nabava i postavljanje brojača biciklista		
Trasiranje i označavanje biciklističke rute Euro Vukovar	Natječaj HTZ-a za – Javni poziv za dodjelu potpora turističkim zajednicama na turističke nerazvijenim područjima u 2016. godini	označavanje biciklističke rute EuroVelo 6	14.000,00 kn	2016 .
Biciklistička oprema na novoj šetnici uz Dunav – Cikloturistička ruta EuroVelo 6	Natječaj Ministarstva turizma i Grad Vukovar - Program razvoja javne turističke infrastrukture u 2015. godini	Biciklističko odmorište (s digitalnim info displejom, klupom, stupom za popravak bicikla, kartom biciklističkih staza), 25 parkirališta horizontalnih, 50 parkirališta vertikalnih, 5 garaža za bicikle, fontana za piće, signalizacija	263.700,00 kn	2016 ./2017.
Izgradnja biciklističke staze uz državnu cestu D2, ul. Trpinjska cesta - Vukovar	Hrvatske ceste	Biciklistička staza u dužini 2 842 m	3.150.000,00 kn	2015 .
Izgradnja biciklističke staze uz državnu cestu D2, ul. Priljevo i Kudeljarska	Hrvatske ceste	Biciklistička staza u dužini od 2,5 km	3.250.000,00 kn	2017 .
Biciklistička stajališta	Grad Vukovar/ HTZ - Javni poziv za kandidiranje projekata turističkih inicijativa i	2 stupa za brzi popravak bicikala kod plivališta i u Park šumi Adica; bike box (alat i pumpa s manometrom), stalak za	102.500,00 kn	2016 .

	proizvoda na turistički nerazvijenim područjima za potpore u 2015. godini	bicikle, klupa za odmor, info pano s kartom biciklističkih ruta u gradu i okolici, nadstrešnica, meteo stanica, interaktivni touch displej (dostupna aplikacija „Vukovar na dlanu“), USB punjač za mobitele, punjač za e-bicikle, kutija s alatom, info kartografski pano, sjedala za odmor		
1 stup za brzi popravak bicikala u Sotinu na Eurovelo 6 ruti	Grad Vukovar – sredstva boravišne pristojbe	Martis bike self service stalak, anker za montažu stalka u zemlju, klupa za odmor WPC DECK s tri odvojena sjedala, anker za postavljanje klupe, podni stalak za bicikle – 5 mjesta, anker za montažu stalka u zemlju	19.250,00 kn	2016 .
Biciklistička staza Otok - Komletinci	Grad Otok / MRREU - Program održivog razvoja lokalne zajednice	Izgrađena biciklistička staza od Otoka do Komletinaca u dužini 1.275,47 m, širine 2 m	1.243.191,51 kn	2017 .
Biciklistička staza Rokovci - Vinkovci	Općina Andrijaševci/ MRRFEU - Program javnog poziva – Program održivog razvoja lokalne zajednice	Izgrađena biciklistička staza u dužini 2705,18 m, nabavljene klupe i koševi za otpatke uz Biciklističku stazu, postavljene višegodišnje sadnice (drvored) uz Biciklističku stazu, postavljena vertikalna i horizontalna signalizacija	2.338.234,81 kn	2016 .
Panjikova staza (Nijemci – D. N. Selo – Nijemci)	Općina Nijemci - Program javnog poziva – IPA 3c	Izgradnja biciklističko – pješačke staze, pokriva područje od Nijemaca - Donjeg Novog Sela - Panjik - Dubrave - Poloj - Nijemci, u duljini 13km, djelomično nije prohodna te završetak	2.000.000,00 kn	2015 .- 2018 .

		planira do 2018. godine u sklopu projekta financiranog iz EU fondova		
Staza Dubovica (Podgrađe)	Općina Nijemci - Program javnog poziva – IPA 3c	Izrada projektno-tehničke dokumentacije za biciklističko – pješačku stazu, pokriva područje od Podgrađa - Dubovice - Podgrađe, u duljini 7 km, karakteristično je što prati šumske puteve	20.000,00 kn	2015 .
Staza „Hrasta Lužnjaka“ (Lipovac)	Općina Nijemci - Program javnog poziva – IPA 3c	Izrada projektno-tehničke dokumentacije za biciklističku stazu, pokriva područje od Lipovca - Spačvanska šuma - Lipovac, djelomično šumska staza/putevi, karakteristično što uključuje nadvožnjak i svojim jednim dijelom prelazi autocestu A3	20.000,00 kn	2015 .
Izgradnja parkirišta i biciklističke staze u Čolićevoj ulici (Privlaka)	Općina Privlaka/ MRRFEU - Program javnog poziva – Program održivog razvoja lokalne zajednice	Izgrađeno 250 m biciklističke staze i pripremljena projekta dokumentacija za drugu fazu izgradnje	657.880,05 kn	2016 .
Pedalom u srednji vijek	Grad Otok/Ministarstvo turizma - Program razvoja javne turističke infrastrukture u 2016. godini	Uređenje odmorišta sa stazama, i info kartama na arheološkom nalazištu Virgrad iz srednje vijeka	210.000,00 kn	2016 .
Uređenje odmorišta na cikloturističkoj ruti EuroVelo 6	Grad Vukovar/Ministars tvo turizma – Program razvoja		175.200,00 kn	2016 .

	javne turističke infrastrukture u 2016. godini			
Izmjene i dopune smeđe/turističke signalizacije za Ilok	TZ Grada Iloka/HTZ – Javni poziv za dodjelu potpora turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima u 2016. godini	Postavljanje smeđe signalizacije	15.000,00 kn	2016 .
Smeđa signalizacija na „Cesti zlatne niti“	TZ Grada Županje/HTZ – Javni poziv za dodjelu potpora turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima u 2016. godini	Postavljanje smeđe signalizacije	15.000,00 kn	2016 .
Turistička/smeđa signalizacija	TZ Grada Vinkovaca/HTZ – Javni poziv za dodjelu potpora turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima u 2016. godini	Postavljanje smeđe signalizacije	10.000,00 kn	2016 .
Smeđa signalizacija – izrada projektne dokumentacije, izrada i postavljanja znakova smeđe signalizacije, novih te oštećenih i otuđenih znakova	TZ Grada Vukovara/HTZ – Javni poziv za dodjelu potpora turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima u 2016. godini	izrada projektne dokumentacije, izrada i postavljanja znakova smeđe signalizacije, novih te oštećenih i otuđenih znakova	20.000,00 kn	2016 .

Izvor: Turistička zajednica VSŽ i jedinice lokalne samouprave VSŽ

Ugostiteljski/smještajni objekti sa Bike&bed oznakom nude prihvat cikloturista, na bilo koji vremenski period. Noćenje uključuje sigurnu prostoriju s ključem za besplatno odlaganje bicikala preko noći (po mogućnosti u prizemlju ili podrumu, npr. garaža), podjelu ili prodaju karata regije/biciklističkih karata, raspored vožnje za autobus, vlak, trajekt ili zrakoplov. Takvi smještaji u svojoj osnovnoj ponudi također nude prostor za sušenje odjeće i putne opreme (npr. soba za sušenje, podrum, tavan, sušilica rublja itd.). U cijenu smještaja je uključena i mogućnost korištenja kuhinje kao i bogata ponuda doručka.



U slučaju bilo kakvih kvarova, kompleks nudi i mogućnost korištenja njihovog alata za moguće prepravke i popravke, a u njihovoj arhivi postoje i informacije o lokacijama, radnom vremenu i brojevima najbližih mehaničara. Kao dodatna ponuda, u navedenom se smještaju nudi iznajmljivanje kvalitetnih bicikala ili preporuka za drugog iznajmljivača u odredištu, mogućnost transfera prtljage iz prijašnjeg smještajnog objekta u sljedeći objekt, ponuda dnevnih biciklističkih ruta, odnosno izleta, kao i rezervacija noćenja u sljedećem ugostiteljskom/smještajnom objektu sa Bike&bed oznakom.

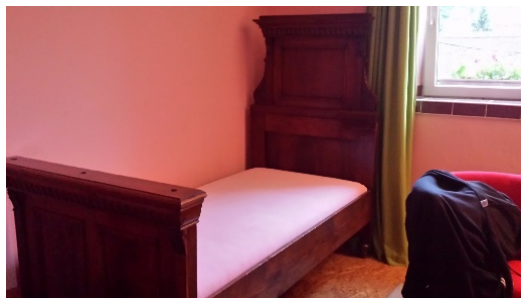


Premda značajan broj objekata na području Vukovarsko-srijemske županije zadovoljava uvjete za dobivanje oznake „Bike&bed“, zbog administrativnih razloga, vlasnici smještajnih kapaciteta uglavnom se nisu upuštali u ishođenje takve oznake.

Objekti koji posjeduju ovu oznaku su: Pansion comfort Masarini (Ilok), Villa Rose (Vukovar), Hotel Lav (Vukovar), Apartmani i sobe Martini (Vukovar), Prenočište Zara (Vukovar) i hotel Dunav (Ilok).

Sustav postojećih B&B oznaka je potrebno revidirati zbog apliciranja na buduće projekte, a s ciljem podizanja razine kvalitete Bike&bed smještaja (edukacija, opremanje objekata, servisna oprema i sl.).

Turističke i putničke agencije, koje djeluju na području Vukovarsko-srijemske županije, osim Guliver travel i Polet d.o.o. Vinkovci za cestovni prijevoz putnika i prateće djelatnosti u prometu, nemaju u svojim ponudama cikloturističke izlete i ponudu koja je izravno vezana za turizam na području Vukovarsko-srijemske županije. Agencija Danubium Tours u svojoj ponudi ima i najam bicikala. Potrebno je naglasiti kako jedna austrijska cruising agencija od 2016. godine u svojoj ponudi ima kombinirani program cruising + cycling u Iloku, namijenjen turistima koji kruzerima putuju Dunavom.



Informativno-interpretativne table postoje na graničnom prijelazu Republike Hrvatske i Srbije, ali označavaju i informiraju samo o ruti Dunav. Tablu je postavila organizacija EuroVelo, a potrebno je izraditi ovakvu vrstu tabli za sve rute na području Vukovarsko-srijemske županije. Postoje manje table, tzv. table potvrde rute, na kojima piše da se radi npr. o Ruti Srijem, a razlikuju se od informativno-interpretativnih tabli. Postavljaju se kako bi potvrdile vozačima da su i dalje na dobrom smjeru, jer staze znaju biti duge.



Potrebno je izraditi novu kartu i promidžbene materijale koji će svojim sadržajem biti zanimljivi cikloturistima. U brošurama koje je izdala Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije - Zlato Hrvatske (2013.) i Čudesno putovanje (2016.), cikloturiste se poziva na upoznavanje ruta Dunav i Srijem.

Na području Vukovarsko-srijemske županije posluju TZ općine Nijemci, Bike Shop u Vukovaru, Danubium Tours u Vukovaru, Iločki podrumi u Iloku, a u Vinkovcima, kao najvećem gradu u županiji, ne postoji mogućnost korištenja usluge rent-a-bike. Također ne postoji rent-a-share sustav na području Vukovarsko-srijemske županije. Grad Vukovar će ove jeseni uvesti Sustav javnih bicikala s dva terminala i 10 bicikala za

iznajmljivanje. Agencija Danubium Tours u svojoj ponudi ima i najam bicikala. Na području Vinkovaca posluju tri obrta koji pružaju uslugu servisa bicikala (Bike zone Vinkovci, TO Servis za bicikle Vinkovci, Bike Shop Vukovar i Servis za bicikle, obrt za servis i popravak bicikala i sportske opreme).

Cikloturistima je dostupna turističko-biciklistička karta Vukovarsko-srijemske županije: „Biciklističke rute Srijem, Dunav i Sava“, koja je tiskana u tri jezične varijante: engleski, njemački i hrvatski (2014.), karta „Bike rute Vukovara“, Moto-cikloturistička karta Vukovarsko-srijemske županije (2017.), izdavač PUT Centar regionalnog razvoja Osijek. Turistička zajednica grada Vinkovaca, u sklopu svih promidžbenih materijala, posjeduje „Biciklističku kartu Vinkovaca i okolice“ iz 2005. godine. Turistička zajednica Grada Iloka izradila je, zajedno s Danubium Toursom, kartu "Biciklom po Iloku", no bez novih dotisaka.

Danubiumtours
Turskička agencija VUKOVAR
Kada poželite biti negdje drugdje...

Biciklom po Iloku

Ilok - Dunavske kraljevstvo vina i starina
Vinska & gastro ruta
Istakujemo: Iločki stari podrumi, Vidičevci, Vinograd, Iločki specialiteti
Videli Panonskog mora zastalište u Šarengradu, legane degustaciju uz priču o Kapetaru koji je sagradio kuću na obali Dunava vodila do kraljevstva vina i starina - ILOK...
Miles vina vodi nas do Starh Iločkih podruma, gdje se uz degustaciju i kulturne činjenice kućanje čuvenih Iločkih vina prijetamo izvanjske Engleske kraljice Elizabete. Lagarom voljimo prema prevaranom Iločkomu Principovcu pogledati čemo mali obiteljski podrum i sa domaćima pripremiti domaći specialitete od mesa i ribe. Nakon naša bicikla nas voze prema Dunavu, prekrasnom, snažnom i velikom... poslušajmo ga.
Udaljenost: 20 km, trajanje programa - 5 sati
CJENA: - od 140,00 kn sa biciklom - od 100,00 kn bez bicikla
U programu uključeno: - posjet podrumu i degustacija vina - ručak - iznajmljivanje bicikla
Mogućnost dodatnih usluga (turističkog vodiča, bike servisa od 00h - 24h, prijevoz)

Biciklom po Vukovaru
Vukovar - Stari barokni biseri Podunavlja
Istakujemo: Dvorac Elz, Rata Božića, Crkva Sv. Filipa Jakova
Dunavske kraljevine voljimo vodi nas kroz Baroknu jezgu grada do Dvorca Elz. Stij je gradnja počela oktobra 1740. godine, a danas je u njemu smješten Gradski muzej. Često se spominje podrum pored Rata Božića Srijemski i zgrade suda i polje koje spada u jednu od najvećih površinskih građevina u gradu. Posjet muzeju ratne bicikla - posebno je zanimljivo, ali i zavi govore o teškim trenucima toga vremena. Na putu prema Crkvi Sv. Filipa i Jakova, (kamen temeljac postavljen je 1753. godine), predlažemo ručak u lokalnom restoranu.
Udaljenost: 15 km, trajanje programa - 3 sata
CJENA: od 110,00 kn sa biciklom po osobi - od 80,00 kn bez bicikla po osobi
U programu uključeno: - posjet muzeju - ručak - iznajmljivanje bicikla
Mogućnost dodatnih usluga (turističkog vodiča, bike servisa od 00h - 24h)

Ruta u Makovaru - Prolivima vukovarskih branitelja
Istakujemo: Rata Božića, Memorijalno groblje, Muzej „Ovdara“
U centru grada krećemo u obilazak programa „Ulovinima vukovarskih branitelja“. Zanimljivo pored dvorca Elz. Kamo se izlazi gradski muzej. Rata Božića grada podrumu u lokalni muzej ratne bicikla. Nastavljamo voljimo do Tipografske ceste (groblje teritorija) gdje nas čeka muzej priča o 200-tinjak usidrenih teritorija. Ručak u lokalnom restoranu obično nam nosi novu energiju u obilazak drugog dijela programa. Posjet čemo „Jakovina put“ - iz prijetu put ulasko i slika u grad za vrijeme rata (ukoliko imamo možemo ga u cijelosti proći), a voljimo kroz prirodnu ozaru Alisa. Stij de gradski groblje. Na putu do Memorijalnog groblja (Stij) posjet čemo suvenirima i najgri prozore sami izradili neki od Vukovarskih simbola. Putem čemo se osvjedoiti u gradskoj kuvari u centru grada. Skupimo pored Vukovara, koji ogam vukovarski zasluga bicikla, posebno je zanimljivo. Memorijalno groblje Jtvanu u Domovinskog rata - Ovdara - nasrećemo memorijalno groblje u posjetilacni Europl naša u njegovu obojstvu.
Udaljenost: 35 km, trajanje programa - 6 sati
CJENA: od 140,00 kn sa biciklom po osobi - od 80,00 kn bez bicikla po osobi
U programu uključeno: - posjet muzeju - ručak - iznajmljivanje bicikla
Mogućnost dodatnih usluga (turističkog vodiča, bike servisa od 00h - 24h)

Na internet stranici Turističke zajednice Vukovarsko-srijemske županije (www.visitvukovar-srijem.com) dostupne su informacije o biciklističkim rutama (Bike&bed smještaju s biciklističkom kartom). Na internet stranicama lokalnih TZ-a također se mogu pronaći informacije za cikloturiste (www.turizamvukovar.hr, www.tz-vinkovci.hr, www.tz-zupanja.hr, www.tz-opcinanijemci.hr).

Informacije za cikloturiste na internetu postoje na stranicama Turističke zajednice Vukovarsko-srijemske županije, ali i turističkih zajednica gradova Vukovara, Vinkovaca, Županje i Nijemaca gdje su dostupne informacije o rutama i biciklističkim stazama.

2.4.5. Procjena stanja cikloturističke potražnje

Na području Vukovarsko-srijemske županije ne postoji uspostavljen sustav koji bi omogućio procjenu stanja cikloturističke potražnje. U sustavu eVisitor (kao glavni izvor statističkih informacija u turizmu) evidentira se svaki dolazak i noćenje turista i posjetitelja u županiji. Međutim, sustav ne razvrstava turiste, kao npr. cikloturiste i sl., te se na temelju toga ne može definirati i procijeniti koliki je broj cikloturista na području županije koji dolazi tijekom godine.

2.4.6. Osvrt na stanje suradnje između glavnih dionika

Upravni odjel za turizam i kulturu Vukovarsko-srijemske županije i Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije ostvarili su vrlo kvalitetnu suradnju u razvoju turističkog proizvoda - cikloturizma s lokalnim turističkim zajednicama, jedinicama lokalne samouprave, Županijskom upravom za ceste i biciklističkim udrugama u županiji. Ono što je potrebno je veći angažman turističkih agencija s područja županije i šire u smislu stvaranja paket aranžmana za cikloturiste (prijevoz bicikala, Bike&bed smještaj), što bi u konačnici značajno utjecalo na povećanje turističkog prometa.

Potrebno je ojačati suradnju sa Županijskom upravom za ceste, s kojom će se surađivati prilikom postavljanja biciklističkih oznaka pri provedbi projekta. S Hrvatskim šumama trebalo bi ostvariti suradnju u kreiranju posebnih ruta kroz šume, koje su iznimno zanimljive za strano tržište jer su drugačije od ostalih ruta, tematske su, izvan glavnih prometnica i naseljenih mjesta. Namjera je svakako uključiti i Županijsku upravu za ceste i Hrvatske ceste, Hrvatske vode i jedinice lokalne samouprave te biciklističke udruge, da u suradnji s lokalnim stanovništvom kreiraju i lokalne rute, koje bi također dodatno povećale dolazak cikloturista u županiju. Uključivanjem Hrvatskih željeznica bi se omogućio intermodalni promet, u smislu prijevoza bicikla vlakom od jedne do druge destinacije.

2.5. Turističke, kulturne i povijesne znamenitosti na biciklističkim rutama Vukovarsko-srijemske županije

2.5.1. Znamenitosti biciklističke rute Srijem

Barokna jezgra Vinkovaca - Barok obilježava Vinkovce, a posebice njegov središnji trg, koji je izraziti primjer baroknog urbanizma i predstavlja prostor visoke kulturno-povijesne, urbanističke, arhitektonske, stilske i estetske vrijednosti Vinkovaca.



Orion - Istaknuto mjesto među mnogobrojnim važnim detaljima u prošlosti grada svakako zauzima najstariji indoeuropski kalendar Orion. Arheolozi su ovu posudu pronašli 21. ožujka 1978. godine na lokaciji današnjeg hotela „Slavonija“. Dvadeset godina kasnije, utvrđeno je da urezani ukrasi prikazuju zvijezda koja dominiraju noćnim nebom iznad Vinkovaca.



Crkva sv. Ilije na Meraji - Gotička crkva sv. Ilije je jednobrodna građevina s kontraforima ukupne dužine 24,30 m i širine 11 m, a poligonalna apsida je dužine 8,80 m. Crkva je morala biti izgrađena nakon provale Tatara, odnosno početkom 14. st., jer se gotički stil u Mađarskoj počeo upotrebljavati u drugoj polovici 13. st., a zatadašnje prilike je predstavljala monumentalno zdanje.



Rokovačke zidine - Južno od Vinkovaca, s desne strane ceste u smjeru Rokovaca, nalaze se tzv. Rokovačke zidine. Građenesu u dekadentnom romaničkom stilu s tragovima pregradnji u vrijeme kasne gotike.



Adrenalinski park u Cerni - Ovaj obiteljski projekt realiziran je uz sve druge obveze obitelji Rimac, koja u dvorištu obiteljske kuće ima i mali zoološki vrt. Njihov adrenalinski park prvi je park takve vrste u Vukovarsko-srijemskoj županiji, a jedan je i od rijetkih na istoku Hrvatske. Adrenalinski park u svome sastavu ima i dva jezera s deset tona šarana, u kojima je moguće i pecanje. Tu je i viseći most, fitness sprave za vježbanje na otvorenome, terena na otvorenome, prostor za paintball.

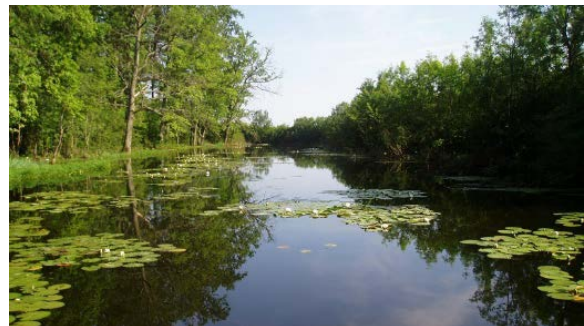
Seljačko domaćinstvo Marice Jovanovac ruralna kuća za odmor „Snašini kućari” - Stara obiteljska kuća, jedna od najstarijih u selu, opremljena je autentičnim namještajem i raznim uporabnim predmetima starim i više od 150 godina, tako da se može reći da su Snašini kućari svojevrsan muzej mjesta Gradišta. Osim svoje muzejske vrijednosti, kuća je namijenjena i za odmor turista, bilo da dolaze organizirano ili kao putnici namjernici.

Seljačko domaćinstvo Fruk - Smještaj se nalazi na selu u obiteljskoj kući. Pogodno za smještaj obitelji, umirovljenika, lovaca, ribolovaca, radnika i putnika.

Seljačko domaćinstvo Janković - Objekt raspolaže s 4 ležaja u dvosobnom apartmanu uz mogućnost korištenja usluge prehrane, točenja pića i napitaka iz vlastite proizvodnje.

Svetište Majke dobre nade – Šumanovci -

Svetište Gospe šumanovačke najstarije je na području Vukovarsko - srijemske županije, a datira iz 14. Stoljeća.



Otočki virovi - zaštićeni krajolik Vukovarsko-srijemske županije, koji obuhvaća rječicu Virovi i okolnu šumu

hrasta lužnjaka na udaljenosti 100 m od obale. Preko 70% površine je omeđeno šumom hrasta lužnjaka. Virovi su prirodni fenomen. Zbog gotovo netaknute prirode Otočki virovi i njezina obala su sačuvali svoj izvorni izgled.

Suvara - mlin na konjski pogon iz 19. stoljeća, spomenik najviše kulturne vrijednosti i jedini očuvani objekt te vrste u Hrvatskoj i jugoistočnoj Europi.

Crkva sv. Katarine - Crkva je građena u gotičkom stilu u 14. st., s kasnijim preinakama, ima barokna obilježja križnog tlorisa. U obnovi su izvršena i arheološka iskopavanja 1998. i 1999. godine. Ispod sadašnjeg poda otkrivena su još dva podna nivoa,

a u desnom kutu ispred apside, tragovi rimske arhitekture. Tijekom iskopavanja otkriveni su grobovi na redove bjelobrdske kulture te ostaci monumentalne građevine iz ranije faze.

Centar za promatranje ptica - Projektom „Centar za promatranje ptica Nijemci“, koji je sufinanciran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj, izgrađen je i opremljen Centar i povezan s biciklističkom stazom Srijem. Posjetiteljima se nudi i razgledanje novog arboretuma te uživanje na dječjem igralištu koje će, zajedno s turističkom rutom, biti opremljeno izvorima solarne energije za rasvjetu.



Svetište Gospe Ilačke – nastalo je 1865. godine kada se na mjestu današnje kapelice pojavio izvor, a iste se večeri jednom čovjeku ukazala Gospa.



2.5.2. Znamenitosti biciklističke rute Dunav

Barokna jezgra Vukovara - Barokna jezgra Vukovara prepoznatljiva je vizura grada. Danas je cijeli prostor zaštićen kao urbana povijesna cjelina.



Radnički dom (Grand Hotel) - Radnički dom, poznat i pod nazivom Grand hotel, najpoznatije je djelo monumentalne historicističke arhitekture.

Centralna ljekarna Kirchbaum - izgrađena je 1909. godine u duhu kasnog historicizma s naglašenim secesijskim detaljima. Na kutnom dijelu nalazila se najstarija vukovarska ljekarna, koju je još od 1787. godine na nekoliko različitih lokacija vodila obitelj Kirchbaum.



Zgrada diližansne pošte - Zgrada je nastala u drugoj polovici 18. st. ističući se elegancijom duge kolonade stupova. U toj je zgradi bio Gradski muzej Vukovar, a nakon preseljenja zavičajnih zbirki u dvorac Eltz, tu su sve do 1990. djelovale Zbirka Bauer i Galerija umjetnina.

Zgrada gradskog magistrata - Zgrada Magistrata, izgrađena za potrebe vođenja gradske samouprave, građena je u stilu kasne klasicističke arhitekture.



Dvorac Eltz - Velikih je dimenzija, raskošne koncepcije, obiluje bogatstvom stilskih detalja, ali zadržava skladne odnose. Ubraja se među najreprezentativnije objekte baroknog razdoblja na hrvatskom tlu. Od 1968. godine u Dvorcu Eltz smješten je Gradski muzej Vukovar. Zgrada je 1991. pretrpjela strašna oštećenja a dvorac je u cjelini obnovljen u sklopu projekta Savjeta Europe i Ministarstva kulture RH “Vukovar - Vučedol - Ilok: Istraživanje - Obnova – Revitalizacija”.



Palača Županije Srijemske - Građena je od 1771.-1777. godine u stilu klasicizirajućeg kasnog baroka, s otmjenim plastičnim dekoracijama na pročeljima. Usred pravilnog visokog timpanona nalazi se grb Srijemske županije, koji je Gradu dodijelila carica Marija Terezija 1747.godine.



Rodna kuća Lavoslava Ružičke – kuća u kojoj se 13. rujna 1887. rodio Leopold Lavoslav Ružička, dobitnik Nobelove nagrade za kemiju 1939. godine „Za istraživanje polimetilena i viših terpena“. U kući je od 1977. do 1991. bio spomen – muzej vukovarskog nobelovca. Danas je taj objekt, kojim upravlja Javna ustanova u kulturi Hrvatski dom Vukovar, s 2007. nadograđenom višenamjenskom dvoranom, mjesto različitih javnih kulturnih, znanstvenih i edukacijskih sadržaja.

Stari vodotoranj - izgrađen je 1913. na mjestu nekadašnje tržnice i jedan je od najstarijih takvih objekata u Hrvatskoj. Stari vodotoranj jedan je od najekspozitivnijih motiva starog Vukovara.

Franjevački samostan i Crkva sv. Filipa Jakova - najstarije i najmarkantnije građevine baroknog Vukovara. Do razaranja tijekom Domovinskog rata, kada je crkva srušena i franjevci prognani, franjevački samostan, s crkvom sv. Filipa i Jakova, bio je najstariji očuvani barokni spomenik i uopće najstarija vukovarska građevina. Kompleks je danas obnovljen i registriran kao spomenik kulture A kategorije. Obnova je izvedena donacijom Zagrebačke županije.

Bečarski križ - Najstarije i najveće vukovarsko ulično raspelo dalo je naziv cijelom dijelu Starog grada - Kod bečarskog križa.



Arheološki lokalitet Vučedol - Arheološki lokalitet Vučedol smješten

je uz obalu Dunava (5 kilometara nizvodno od Vukovara) i jedan je od najznačajnijih lokaliteta eneolitika. Ono što ga čini posebnim jest činjenica da je zbog vrijednosti nalaza i mogućeg određivanja profila cjelokupne manifestacije dao naziv jednoj eneolitičkoj kulturi – Vučedolska kultura - a istovremeno je to i prostor njezinog ishodišta.

Vučedolska golubica - Vučedolska golubica je najpoznatija keramička posuda s arheoloških



iskopina na Vučedolu. Modelirana u obliku golubice, postala je jedan od najprepoznatljivijih simbola grada Vukovara, u čijoj se blizini nalazi Vučedol.

Srednjovjekovna jezgra Iloka - Stara tvrđava sa crkvom sv. Ivana Kapistrana, smještena je u središtu grada, u zelenilu parkova. U središtu tvrđave, sagrađene na prijelazu iz 14. u 15. stoljeće, nalaze se temelji župne crkve sv. Petra, na kojoj su 2006. godine započela arheološka istraživanja i kroz neko razdoblje, ovdje će biti arheološki park. Dvorac Odescalchi većim je dijelom građevina iz srednjega vijeka, a najvjerojatnije ga je sagradio najpoznatiji iločki vladar, Nikola Iločki.



Crkva sv. Ivana Kapistrana - crkvu u Iloku dao je graditi, u gotičkom stilu, vojvoda Ugrin i završena je 1349. godine.

U vrijeme izgradnje crkva je posvećena Majci Božjoj na nebo uzetoj. Od 1700. godine crkva je posvećena talijanskom Franjevcu, Ivanu Kapistranu, pokopanom u franjevačkoj crkvi, a proglašenog svecem 1690. godine. Kao nadgrobna crkva sveca, postala je premala. Zato ju 1468. godine daje produžiti Nikola Iločki, kada dobiva današnju dužinu. Poslije 1688. godine dolazi katolički narod iz Bosne i Franjevci iz Olova koji obnavljaju crkvu i samostan. Tada je crkva dobila neke karakteristike baroka.

Dvorac Odescalchi - Dvorac Odescalchi je kroz povijest imao različite namjene, a danas se u njemu nalazi Muzej grada Iloka i gradska galerija, a ispred zgrade nalazi se značajno arheološko nalazište.



2.6. Biciklističke udruge

Na području Vukovarsko-srijemske županije registrirano je osam biciklističkih udruga.

Biciklistički klub (BK) „Sokol-Cestorad“ iz Vinkovaca usmjeren je prema djeci, ali i općoj populaciji s ciljem promicanja, razvitka i unaprjeđenja biciklizma. Ova udruga naglasak stavlja na sudjelovanje u sportskim natjecanjima, sportsku obuku i rekreaciju, organizaciju natjecanja, upravljanje sportskim objektima, informiranje javnosti o biciklističkim događajima, razvijanje programa međunarodne suradnje te jačanje suradnje sa srodnim organizacijama u Hrvatskoj.

U svom radu osim što promoviraju cestovni biciklizam, sudjeluju i u razvoju pistovnog i brdskog biciklizma kao i ciklo-krosa. Na tom tragu organiziraju i provode pustolovne i višesportske projekte, susrete i turnire.

Ova udruga je jedina bila aktivno uključena u izradu ovog Operativnog plana, dok ostale registrirane biciklističke udruge s područja Vukovarsko-srijemske županije nisu pokazale interes za sudjelovanjem u izradi ovog dokumenta.

Na BK „Sokol-Cestorad“ izravno je naslonjena udruga Biciklistički klub osoba s invaliditetom „Bosut“, kroz osobe koje ih pravno zastupaju, ali i opremu, organizaciju te sudjelovanje na natjecanjima.

Osim navedenih, u registru udruge koje su na području Vukovarsko-srijemske županije registrirane za biciklizam su: VE-KA iz Vinkovaca, Salita iz Novih Mikanovaca, Srijem iz Ilače, Putevima prirode iz Županje, „Bršadin“ iz Bršadina te Udruga za razvoj i promociju cikloturizma „Panonija Cikloturizam“.

Prema samoj analizi stanja, razvidno je kako postoji potencijal za aktivnijim djelovanjem udruga koje su relevantne za poboljšanje cikloturističke ponude u Vukovarsko-srijemskoj županiji te se iste treba motivirati za funkcionalno djelovanje, pogotovo u pripremi projekata strateške i operativne važnosti, kojima se izravno reguliraju njihove buduće aktivnosti.

3.SWOT ANALIZA

Cilj SWOT analize je objektivno sagledavanje svih relevantnih prednosti i slabosti Vukovarsko-srijemske županije kao cikloturističke destinacije, kao i sagledavanje prilika i prijetnji iz okruženja, koji mogu utjecati na budući razvoj. Analiza je temeljena na postojećim dokumentima koji se bave cikloturizmom na regionalnoj razini, a pretežno je formulirana na temelju saznanja tijekom izrade Operativnog plana.

Pri izradi SWOT analize najvažniju ulogu su imali:

- Upravni odjel za turizam i kulturu Vukovarsko-srijemske županije i Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj Vukovarsko-srijemske županije
- Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije i Turističke zajednice s područja županije i ostali ključni dionici
- Provedeni intervjui s biciklističkim udrugama
- Mišljenja i zaključci radne stručne skupine

3.1. Prednosti

Najznačajniju prednost Vukovarsko-srijemske županije svakako predstavlja izuzetno pitomi, a ujedno raznolik i atraktivan krajobraz, koji je poprilično dobro premrežen cestovnom infrastrukturom kao preduvjetom razvoja cikloturizma. Uz bogatu prirodnu baštinu, poput rijeka Dunava i Save, obronaka Fruške gore, najveće hrastove šume u ovom dijelu Europe, kao i nepregledna obrađena polja, Vukovarsko-srijemsku županiju odlikuje i bogatstvo kulturne baštine. Vučedolska kultura, Orion u Vinkovcima, srednjovjekovne građevine i dvorci, brojna arheološka nalazišta, vjerska svetišta te simboli Domovinskog rata, samo su neke od prednosti koje na malom prostoru predstavlja izuzetan potencijal za promoviranje među cikloturistima, kao komparativna prednost Vukovarsko-srijemske županije.

Premda su prometnice u Vukovarsko-srijemskoj županiji u maloj mjeri ciljano namijenjene biciklistima, ona najznačajnije ispunjavaju međunarodne standarde, što pokazuje i uključenost u biciklističku rutu EuroVelo 6. S druge strane, županija je prilično dobro premrežena lokalnim i nerazvrstanim asfaltiranim cestama, kao i nerazvrstanim neasfaltiranim cestama visoke kvalitete prohodnosti, što je čini izuzetno atraktivnom za cikloturiste koji u tranzitu istražuju sredine kojima prolaze.

Način na koji se skrbi o cikloturizmu u Gradu Vukovaru, gdje se strateški i operativni programi u segmentu cikloturizma implementiraju i u praksi, smjerokaz je djelovanja i drugim gradovima i općinama u Vukovarsko-srijemskoj županiji, na koji način pristupiti cikloturizmu u cjelini.

Ulazak Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine predstavlja dodatni poticaj razvoju cikloturizma zbog rasta interesa za Hrvatsku u drugim zemljama Unije te umrežavanja u međunarodne biciklističke rute na razini Europe (EuroVelo). Osim promidžbenog učinka, ulazak Hrvatske u Europsku uniju djelovao je poticajno i na uspostavljanje osnovne zakonske regulative vezane uz cikloturizam, koja čini osnovu za privlačenje sredstava iz EU fondova kao jednog od glavnih potencijalnih izvora za financiranje projekata vezanih uz cikloturizam

Tablica 5. SWOT analiza, PREDNOSTI

Promatrana obilježja	Prednosti
Resursi i atrakcije	<ul style="list-style-type: none"> • Raznolikost prirode i krajolika na malom prostoru, posebice očuvanih ruralnih prostora s tradicionalnom arhitekturom • Ugodna klima u većem dijelu godine te visoka razina očuvanosti prirodne osnove • Bogata i raznolika kulturno-povijesna baština s mnoštvom arheoloških lokaliteta
Ljudski potencijali	<ul style="list-style-type: none"> • Podrška javnog sektora u razvoju cikloturizma • Gostoljubivost stanovništva • Certificirani vodiči u cikloturizmu
Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Dio EuroVelo 6 biciklističke rute • Veliki broj lokalnih cesta s niskim intenzitetom prometa • Odlična povezanost naselja sustavom nerazvrstanih cesta
Upravljanje i marketing	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađena infrastruktura i Sustavna briga o cikloturističkoj ponudi u Gradu Vukovaru • Višegodišnja promocija proizvoda cikloturizma na međunarodnom tržištu • Sustav turističkih zajednica i destinacijske menadžment kompanije su realiziraju cikloturističkeprojekte
Okruženje	<ul style="list-style-type: none"> • Visoka razina osobne sigurnosti • Raspoloživost sredstava iz EU fondova za projekte vezane uz cikloturizam • Umreženost u važne međunarodne biciklističke rute (EuroVelo)

3.2. Slabosti

Niska spoznaja turističkog potencijala Vukovarsko-srijemske županije najviše se ogleda upravo u području cikloturizma, usprkos tome što je ruta Dunav iznimno prometna. Posredno se taj uzrok odražava kako na dosadašnje ulaganje u infrastrukturu u prateće sadržaje tako i u ulaganje u ljudske resurse u području razvoja cikloturizma.

U takvim okolnostima, ključni turistički dionici nisu prepoznali potrebe za značajnijim vlastitim ulaganjima, kako bi proširili svoje ponude na području cikloturizma, što se očituje kroz nedovoljan broj Bike&bed smještaja, ali i iznajmljivača bicikala. Potrebno je poduzeti radnje i proširiti turističku ponudu kako bi se privuklo turiste i posjetitelje mlađih uzrasta i poticati ih na korištenje bicikla kao prijevoznog sredstva.

Tablica 6. SWOT analiza, SLABOSTI

Promatrana obilježja	Slabosti
Resursi i atrakcije	<ul style="list-style-type: none">• Djelomično ograničen pristup pojedinim turističkim atrakcijama• Mali broj infrastrukturno opremljenih turističkih područja• Niska razina ulaganja u spomenike kulturne vrijednosti• Nedovoljno razrađena turistička ponuda za posjetitelje mlađe životne dobi
Ljudski potencijali	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatak stručnih znanja kod subjekata koji se bave cikloturizmom• Nedovoljan broj kvalitetnih i pouzdanih kartografskih podloga• Nedovoljan broj iznajmljivača bicikala• Nemotiviranost biciklističkih udruga za strateško djelovanje
Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none">• Nedovoljan broj biciklističkih staza i cikloturističkih sadržaja i popratne ponude na razini županije• Mali broj infrastrukturno opremljenih cikloturističkih područja• Niska kvaliteta biciklističke mreže u gradovima i

	drugim naseljima
Upravljanje i marketing	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalne turističke agencije nemaju aranžmane za cikloturiste u VSŽ • Slaba smještajna i ugostiteljska ponuda namijenjena cikloturistima • Ograničena sredstva za prezentaciju cikloturizma VSŽ na inozemnim sajmovima • Nedovoljna promocija i prepoznatljivost Vukovarsko-srijemske županije kao cikloturističke destinacije
Okruženje	<ul style="list-style-type: none"> • Nepostojanje Javnih poziva za pripremu projekata gdje su županije nositelji/partneri • U strateškim dokumentima vezanim uz promet biciklizam ima marginalnu ulogu • Slabe mogućnosti prijevoza bicikala autobusima • Niska razina sigurnosti u cestovnom prometu i prometne kulture

3.3. Prilike

Temeljem ključnih odrednica naznačenih u Prednostima i Slabostima, determinirane su prilike u cikloturizmu na području Vukovarsko-srijemske županije. Ukoliko se krene u sustavno iskorištavanje postojećih prednosti te istodobno uklanjanje detektiranih slabosti u cikloturizmu, stvorit će se pretpostavke za postavljanje cikloturizma na željene više razine.

Intenziviranje postojeće turističke ponude u području kulturne i prirodne baštine, svakako će obogatiti i cikloturističku ponudu, pogotovo vodeći se činjenicom kako je značajan dio županije u okviru programa Natura 2000, što je jedna izuzetna komparativna prednost, pogotovo za cikloturiste iz Zapadne Europe. Bit će neophodno paralelno raditi na edukaciji turističkih djelatnika i lokalnog stanovništva, koji također predstavljaju neiskorišteni potencijal u cikloturizmu, o prilikama koje nosi razvoj cikloturizma.

Korištenjem raspoloživih sredstava iz fondova Europske unije, osim ulaganja u biciklističke rute i staze, stvara se mogućnost ulaganja i u ostali cikloturistički sadržaj, čime se stvara dodana vrijednosti pojedinim turističkim proizvodima.

Tablica 7. SWOT analiza, PRILIKE

Promatrana obilježja	Prilike
Resursi i atrakcije	<ul style="list-style-type: none">• Usmjeravanje najznačajnijih turističkih posebnosti u županiji prema cikloturistima• Hrvatska u Europskoj uniji ima najveći udio površina zaštićenih u okviru programa NATURA 2000• Razvoj ponude pratećih sadržaja i aktivnosti za cikloturiste• Proširenje turističke ponude, kako bi se privuklo turiste i posjetitelje mlađih uzrasta, uz poticaj korištenja bicikla kao prijevoznog sredstva
Ljudski potencijali	<ul style="list-style-type: none">• Korištenje novih tehnologija, posebice u domeni informiranja i kartografije• Veća integracija u korištenju bicikala i javnog prijevoza• Poticaji djelovanju turističkih agencija i poduzetnika u domeni cikloturizma• Dizanje ekološke svijesti i s time povezano poticanje

	korištenja bicikala
Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada paketa alternativnih biciklističkih ruta na trasi prirodnih i kulturnih znamenitosti VSŽ • Dizanje kvalitete ili stvaranje cikloturističke infrastrukture u cilju povećanja kvalitete života lokalnog stanovništva. • Širenje bike-share sustava na glavna turistička središta u VSŽ • Velik broj lokalnih cesta s niskim intenzitetom prometa • Razvijanje i poticanje bike&bed smještaja
Upravljanje i marketing	<ul style="list-style-type: none"> • Dovođenje jedne etape svjetske biciklističke utrke „Tour of Croatia“ u VSŽ • Pozicioniranje Vukovarsko-srijemske županije kao cikloturističke destinacije • Regionalna promocija mreže biciklističkih ruta na međunarodnom tržištu • Snažniji razvoj turizma u Vukovarsko-srijemskoj županiji i razvoj turističkih proizvoda komplementarnih cikloturizmu • Bolje korištenje potencijala Vukovarsko-srijemske županije za sportske pripreme biciklista
Okruženje	<ul style="list-style-type: none"> • Promocija bicikla kod lokalnog stanovništva kao alternativnog prijevoza • Korištenje sredstava iz Mjera ruralnog razvoj (Podmjera 7.4) i INTERREG-a za izgradnju novih biciklističkih staza • Strategija turizma RH do 2020. godine ističe cikloturizam kao jedan od ključnih proizvoda • Pozitivni utjecaj na lokalnu ekonomiju kroz razvoj cikloturizma • Ukidanje granične kontrole prema Mađarskoj uslijed ulaska u Šengenski režim kretanja

3.4. Prijetnje

Niska razina BDP-a po glavi stanovnika, visoka stopa iseljavanja te niska cijena rada, ključni su faktori koji utječu na lokalne proračune te ograničavaju Vukovarsko-srijemsku županiju i gradove i općine za veća ulaganja vlastitih sredstava u područje cikloturizma. Nastavak postojećeg trenda ugrožava u budućnosti stvaranje dodane vrijednosti turističkih proizvoda u području prirodne i kulturne baštine, ali i kod samog ulaganja u ljudske potencijale, čiji će kapacitet ozbiljno biti urušen, ne prekine li se trend iseljavanja, pogotovo visokoobrazovanih kadrova, koji su u području turizma ionako deficitarni na području Vukovarsko-srijemske županije.

Jedna od ključnih prijetnji je i maksimalno neiskorištavanje raspoloživih sredstava iz fondova Europske unije, namijenjenih, ne samo sektoru turizma i cikloturizma, nego i ostalih grana koje su naslonjene na privlačenje turista u ovaj kraj. Nažalost, zbog malih fiskalnih kapaciteta županije, gradova i općina, postoji realna opasnost da jedinice lokalne samouprave neće moći konkurirati na svim raspoloživim natjecanjima jer neće moći ispuniti potrebnu razinu sufinanciranja potencijalnih projekata.

S druge strane, alternativni izvori financiranja poput javno-privatnog partnerstva ili koncesija ostavljaju široke mogućnosti da se dogodi degradacija prostora, koja je najveća komparativna prednost ove županije, kroz odobravanje investicija kojima je profitabilnost ispred očuvanja okoliša i kulturnih znamenitosti.

Tablica 8. SWOT analiza, PRIJETNJE

Promatrana obilježja	Prijetnje
Resursi i atrakcije	<ul style="list-style-type: none">• Degradacija prirodnog okoliša neprimjerenom izgradnjom• Nedostatak sredstava za zaštitu prirodne i kulturne baštine
Ljudski potencijali	<ul style="list-style-type: none">• Ograničena sredstva za promotivne aktivnosti na specijaliziranim sajmovima• Nerazvijena kultura partnerstva i suradnje• Nedostatak kvalitetne radne snage uslijed pada broja stanovnika u ruralnim prostorima i odljeva obrazovanog kadra u inozemstvo

Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak sredstava za financiranje prometne infrastrukture • Otežana izgradnja cikloturističke infrastrukture uslijed neadekvatne zakonske regulative i imovinsko-pravnih odnosa • Porast broja prometnih nesreća u kojima sudjeluju biciklisti
Upravljanje i marketing	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak sredstava za zaštitu prirodne i kulturne baštine • Ne zainteresiranost lokalnog stanovništva za razvoj cikloturizma • Ograničena sredstva za promotivne aktivnosti • Nedovoljna suradnja između lokalnih zajednica i županija na razvoju cikloturizma
Okruženje	<ul style="list-style-type: none"> • Izostanak prepoznavanja značaja cikloturizma za razvoj kontinentalnog turizma od strane JLS • Stagnacija provedbe fiskalne i regulatorne politike za razvoj cikloturizma • Nedovoljno privlačenje sredstava iz fondova Europske unije • Konkurencija iz zemalja u okruženju

4. VIZIJA I CILJEVI RAZVOJA CIKLOTURIZMA

Polazište za definiranje ciljeva budućeg razvoja cikloturizma na području županije je Strategija razvoja turizma Vukovarsko-srijemske županije 2015.-2020., koja definira da strateški ciljevi proizlaze iz svrhe turističkog razvoja, a odnose se na rast prosječne potrošnje po danu boravka i povećanje turističkih primitaka uz istodobno osiguranje održivog razvoja turizma.

4.1. Vizija razvoja cikloturizma u Vukovarsko-srijemskoj županiji

Vizija razvoja cikloturizma podrazumijeva definiranje željene turističke budućnosti područja Vukovarsko-srijemske županije kao destinacije cikloturizma. Proizlazi iz ključnih činitelja konkurentnosti cikloturističke ponude.

Temeljne odrednice vizije razvoja cikloturizma na području Vukovarsko-srijemske županije:

- očuvani okoliš
- bogata kulturno-povijesna baština
- blizina emitivnih tržišta i mogućnost povezivanja u prekograničnom području
- razvoj održivog turizma

Vukovarsko-srijemska županija će do 2020. godine će postati prepoznatljiva cikloturistička destinacija namijenjena ljubiteljima očuvanog okoliša, zdravog načina života i aktivnog odmora.

Tome će doprinijeti dodatna ulaganja u trenutno raspoloživu cikloturističku infrastrukturu, kao i označene i povezane rute unutar županije i razvoj popratnih sadržaja (Bike&bed smještaj, biciklističke stanice...). Vizija se temelji na suradnji svih povezanih i neposredno povezanih dionika vezanih za cikloturizam uz kreiranje i stvaranje doživljaja koji Vukovarsko-srijemsku županiju čini prepoznatljivom na domaćem i međunarodnom tržištu. Vukovarsko-srijemska županija će svoj razvoj temeljiti na očuvanom okolišu, bogatoj kulturnoj baštini, resursima kojima raspolaže, a sve s ciljem stvaranja složenog turističkog proizvoda s visokom dodanom vrijednošću i podizanja kvalitete života stanovništva županije.

Poput Vukovarsko-srijemske i susjedne županije, kao što su Osječko-baranjska i Brodsko-posavska te AP Vojvodina u Republici Srbiji, po pitanju turizma, oslonjene su na ruralni turizam, koji predstavlja posebno mjesto u razvoju navedenih regija. Sve regije dijele jednake povijesne, kulturne i prirodne vrijednosti te se važnost ruralnog turizma ogleda u interakciji poljoprivredne proizvodnje, proizvodnje tradicionalnih proizvoda, prezentiranja tradicije i tradicijske gastronomije.

Osječko-baranjska županija kontinuirano ulaže u turističku ponudu kroz sufinanciranje opremanja objekata za proizvodnju autohtonih proizvoda poput kulena i sira, vinske infrastrukture, kao i one lovačke. Posljednjih godina značajan naglasak se stavlja na razvoj cikloturizma, koji je svoju najveću promociju dobio 2016. godine, uvrštavanjem ove županije u etapu međunarodne biciklističke utrke Tour of Croatia, kojoj je start bio u Osijeku. Programom razvoja turizma Osječko-baranjske županije u ruralnom području, između ostalog, kao prioritet su postavljene i nove te uređenje postojećih biciklističkih staza. Dužina rute Dunav u ovoj županiji iznosi ukupno 83 kilometra. Osim dunavske, Osječko-baranjska županija značajna ulaganja provodi po pitanju cikloturizma i uz rijeku Dravu, gdje u suradnji s Mađarskom kroz partnerski IPA projekt „Zelena staza – staza koja spaja“, razvija tematsku biciklističku stazu u ukupnoj dužini, u obje države, od 378 kilometara. Cilj je kroz aktivni eko-turizam promovirati kulturnu, gastronomsku i etničku tradiciju te raznolikost. Grad Osijek, s ukupno 40 kilometara koje se protežu na 20 biciklističkih staza, nalazi se pri nacionalnom vrhu ulaganja u ovu infrastrukturu.

Brodsko-posavska županija nalazi se na EuroVelo 8 ruti, čiji je integralni dio i Ruta Sava koja je obilježena na području cijele županije. U županiji se nalaze 4 biciklističke staze, gdje je sa 150 kilometara najduža Savska biciklistička staza. Poput ostalih kontinentalnih županija i Brodsko-posavska u cikloturizmu vidi priliku za turističkim iskorištavanjem prirodnih i kulturnih bogatstava, poput arheoloških lokaliteta, spomeničke baštine te sakralnih objekata.

Kao i Vukovarsko-srijemska županija, AP Vojvodina razvoj cikloturizma bazira na EuroVelo 6 ruti, koja je u ovoj regiji duga 294 kilometra. AP Vojvodina značajna sredstva ulaže u označavanje postojeće rute, ali i popratne infrastrukture, videći u cikloturizmu jedinstvenu prigodu za razvoj turizma. Biciklistička ruta Srijem duga je 91,5 km i ima tri ulaza na biciklističku rutu EuroVelo 6. Za potrebe budućeg razvoja cikloturizma, AP Vojvodina je pripremila projektno-tehničku dokumentaciju, analizirala postojeću

infrastrukturu te valorizirala prirodne i kulturno-povijesne resurse, za potrebe povećanja novih radnih mjesta u sektoru turizma.

4.2. Ciljevi razvoja cikloturizma

Ciljevi razvoja cikloturizma su u funkciji postizanja definirane vizije razvoja cikloturizma na području županije. Razvoj cikloturizma se treba temeljiti na održivom korištenju prirodnih resursa na način prihvatljiv lokalnom stanovništvu. Županije u okruženju, Osječko-baranjska i Brodsko posavska te regija AP Vojvodina, razvoj cikloturizma ostvaruju kroz projekte kojima proširuju ukupnu turističku ponudu, uz istovremeno uključivanje i umrežavanje postojećih turističkih i ostalih potencijala. Osim takvog djelovanja koje je dovelo do značajnog broja Bike&bed smještaja, a samim time i povećanog broja noćenja, navedene razine lokalne vlasti usmjerene su i na marketing destinacija te edukaciju turističkih djelatnika, što se može koristiti kao komparativni primjer uspješnog razvoja cikloturizma.

Temeljem toga, moguće je definirati slijedeće strateške ciljeve razvoja cikloturizma na području Vukovarsko-srijemske županije:

- **Poboljšanje kvalitete smještajne i ugostiteljske ponude namijenjene cikloturistima uz proširenje i prilagodbu smještajne ponude Bike&bed standardima**

Profesionalni biciklisti su u potrazi za izazovom, teže duljim biciklističkim rutama, traže autentičnaiskustava koja uključuju kulturu, događaje i slično. Putnici očekuju da će biti umogućnosti pronaći sve informacije koje su im potrebne na jednom mjestu. Udobnost i praktičnost su top prioritete te isto tako, dvije najvažnije stvari koje cikloturisti cijene kod domaćina. Aktivnosti i događaji u određenoj destinaciji od iznimne su važnosti za donošenje odluke o putovanju za cikloturiste. Prisutna je rastuća potražnja za zajedinstvenim i kulturno autentičnim putovanjima, koja čuvaju ekološko i kulturnookruženje te se razlikuju od ostalih stereotipnih iskustava.

Cikloturistima nisu potrebni posebni uvjeti smještaja, ali je važno istaknuti da troše od 50 do 100% više nego ostali gosti i to u prosjeku 53 eura dnevno, za razliku od običnih turista, koji troše 16 eura dnevno. Cikloturisti su osobe visoke platežne moći, pripadaju skupini srednje ili visoko obrazovanih turista, najčešće putuju u paru (50%), gdje se posebno ističu cikloturisti treće životne dobi, oko 30% cikloturista dolazi u skupini od 3 do 5 ljudi, a

preostalih 20% su samci. Oko 60% cikloturista promjeni smještaj nekoliko puta za vrijeme putovanja, dok oko 40% boravi u jednoj destinaciji.

Da bi se ostvarilo poboljšanje kvalitete smještajne i ugostiteljske ponude namijenjene cikloturistima, unarednom periodu je potrebna izrada i postavljanje Bike&bed oznaka, revidiranje postojećih oznaka i uvođenje edukacije za nove nositelje Bike&bed oznake te opremanje, u dijelu gdje je to moguće, kako bi se ponuda smještajnih objekata približila krajnjim korisnicima. Obzirom da ne postoji metodologija prikupljanja i analize cikloturističkog prometa, potrebno je izraditi navedenu metodologiju u cilju kvalitetnijeg prikupljanja podataka o cikloturističkom prometu na području županije.

- **Širenje, nadogradnja i održavanje mreže biciklističkih staza i cesta**

Uređenost infrastrukture koja olakšava promet cikloturistima je od ključne važnosti za njihov izbor i zadržavanje u određenom području. Postoji potreba za daljnjim proširenjem postojećih biciklističkih staza, uređenjem tipiziranih odmorišta na postojećim državnim rutama (postavljanje biciklističkih stanica), razvoj mreže lokalnih ruta i detaljniji kartografski prikazi ruta.

- **Promocija biciklističkih ruta putem mobilnih aplikacija**

Najveći naglasak je na promociji cikloturističkih potencijala putem ICT tehnologija i društvenih mreža, posebno putem mobilne aplikacije namijenjene cikloturistima, u kojoj bi bile sadržane sve informacije o rutama i stazama na području Vukovarsko-srijemske županije, kao i popratni sadržaji namijenjeni cikloturistima.

5.STANDARDI ZA RAZVOJ CIKLOTURISTIČKEINFRASTRUKTURE I PONUDE CIKLOTURIZMA U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI

5.1. Zakonska rješenja

Polazne osnove Akcijskog plana čine najvažniji dokumenti vezani uz cikloturizam na europskoj i nacionalnoj razini, što se u prvom redu odnosi na glavne strateške dokumente i pravno-regulatorni okvir. Pri tom su dokumenti na europskoj razini primarno važni zbog potrebe usklađivanja s europskom praksom i s time povezanom mogućnosti kandidiranja

cikloturističkih projekata za fondove Europske unije, a dokumenti na nacionalnoj razini, radi uklapanja u strateški i regulatorni okvir djelovanja. Od dokumenata na Europskoj razini posebnu važnost imaju Strategija Europa 2020 i dokumentacija projekta EuroVelo, a na domaćoj razini Strategija razvoja turizma RH do 2020. godine (NN 55/13), Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2014. do 2030. godine (NN 131/14), Pravilnik o funkcionalnim kategorijama za određivanje mreže biciklističkih ruta (NN 2057/2013) te Pravilnik o uvjetima za projektiranje i izgradnju biciklističke infrastrukture na cestama (NN 28/2016).

Podloga za određivanje prioritetnih pravaca su koridori sadržani u Pravilniku o funkcionalnim kategorijama za određivanje mreže biciklističkih ruta (koridori Nacionalnih biciklističkih ruta) te koridori koje je definirala mreža EuroVelo u Hrvatskoj. Uređenje ruta podrazumijeva njihovo udovoljavanje osnovnim kriterijima na europskoj razini i zakonskim propisima na razni Hrvatske, u prvom redu Pravilniku o uvjetima za projektiranje i izgradnju biciklističke infrastrukture na cestama. (Pravilnik MPPI iz 2016. godine (NN 28/2016).

Pravilnik o uvjetima projektiranja i izgradnje biciklističke infrastrukture na cestama (NN 28/2016)

Ovaj najnoviji dokument vezan uz biciklističku infrastrukturu ima osobito veliku ulogu za budućnost biciklizma u Hrvatskoj, jer sadrži precizno razrađene normative o tome kako bi trebale izgledati biciklističke trake i staze te kriterije za njihovu izgradnju.

Pravilnik o turističkoj i ostaloj signalizaciji (NN 64/2016)

Ovim Pravilnikom se propisuju vrsta, značenje, oblik, boja, dimenzije i postavljanje turističke i ostale signalizacije na cestama.

Pravilnik o biciklističkoj infrastrukturi (NN 28/2016)

Ovaj Pravilnik Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture propisuje osnovna načela planiranja te elemente za projektiranje, izgradnju i održavanje biciklističke infrastrukture.

Ostali važniji dokumenti vezani za promet

Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine predstavlja krovni dokument i za razvoj biciklizma, iako se u maloj mjeri bavi biciklizmom. U njoj se u nekoliko mjera ističe potreba izgradnje biciklističke infrastrukture te nužnost veće brige o povećanju sigurnosti prometovanja biciklista, smanjenju zagađenja okoliša u gradovima te povećanju propusne moći gradskih prometnih mreža. Zakon o

cestama samo spominje definicije biciklističkog traka i biciklističke staze, dok se u Zakonu o sigurnosti prometa na cestama uređuje vođenje biciklističkih tokova i ispravnost vozila. Sigurnost biciklista u prometu na cestama statistički prati Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Vukovarsko-srijemska, pri čemu za razdoblje 2012. – 2017. godine (do 10.07.2017.), analiza općih pokazatelji prometnih nesreća biciklista govori da na području Vukovarsko-srijemske županije, koja obuhvaća 5 policijskih postaja, da se do 2016. god povećao broj biciklista stradalih u prometu u odnosu na 2012. godinu. Podaci govore da je za razdoblje prvih 6 mjeseci 2017. broj nesreća u koje su uključeni biciklisti smanjen, ali ne možemo govoriti o relevantnim podacima, jer nemamo obrađene podatke za cijelu godinu.

Imajući u vidu razvojna načela Europske unije do 2020. godine, može se zaključiti da će inicijative usmjerene na razvoj turističke ponude, koja je ekološki i ekonomski održiva, koja se temelji na zdravom i aktivnom načinu života, doprinosi koheziji i povezivanju europskih regija, rezultira poboljšanim zdravstvenim stanjem stanovništva te omogućuje podizanje razine životnog standarda lokalne zajednice, u planskom razdoblju Strategije imati prioritet, kada je riječ o razvoju turizma na području zemalja članica EU-a. Sukladno tome, može se zaključiti da je razvoj cikloturizma, kao jednog od oblika turizma posebnih interesa, u potpunosti usklađen s glavnim razvojnim ciljevima Europske unije.

Takva ocjena temelji se na **glavnim obilježjima cikloturizma**, odnosno činjenicama da:

- 1) cikloturizam predstavlja oblik turizma koji se dominantno odvija u visokovrijednom, ekološki očuvanom i privlačnom prirodnom krajoliku;
- 2) cikloturizam predstavlja turističku aktivnost koja je u prostornom smislu minimalno invazivna, jer najčešće ne rezultira velikim i nepopravljivim intervencijama u prostor;
- 3) razvojem cikloturističkih ruta se mogu na ekološki i cjenovno prihvatljiv način povezati europske regije i tako povećati teritorijalna kohezija među zemljama članicama EU-a;
- 4) korištenje bicikala može unaprijediti opće zdravstveno stanje stanovnika; te
- 5) razvojem cikloturizma može se podići kvaliteta boravka turista u destinaciji i razina životnog standarda lokalnog stanovništva.

U prilog ovakvoj ocjeni govori sve veći broj projekata koji se financiraju iz EU fondova, kojima je cilj razvoj cikloturizma ili drugih turističkih proizvoda ili koji su po svojim obilježjima komplementarni cikloturizmu.

5.2 Bike & bed standardi

Posebna oznaka **Bike & bed** pruža dodatnu informaciju o kvaliteti i osobinama posebnih oblika turističke ponude. Za označavanje smještajnog objekta Bike&Bed oznakom ne postoji zakonski akt ili pravilnik, nego se naziv koristi na razini struke, pri čemu biciklistički savezi i turističke zajednice donose individualne pravilnike za korištenje ove oznake, a svima su zajednički Bike & bed standardi. Oznaku Bike & bed u Vukovarsko-srijemskoj županiji, temeljem ispunjenih kriterija i dostavljenih zahtjeva iznajmljivača, u prethodnom razdoblju je dodjeljivalo Ministarstvo turizma.

Razvoj smještajne ponude u skladu sa Bike & bed standardima, odnosno stvaranje „bike friendly“ hotela i drugih vrsta smještaja, potrebno je dodatno poticati, ne samo radi privlačenja većeg broja cikloturista, nego i stoga što se uglavnom radi o razmjerno jednostavnim zahvatima, koji ne iziskuju velike materijalne zahtjeve. Mnogo je veći problem osiguranje pratećih ugostiteljskih i servisnih sadržaja, posebice u kontinentalnim područjima.

Bike & bed standardi:

- a) Raspoloživost prihvata cikloturista za samo jednu noć
- b) Postojanje lako dostupnog sigurnog prostora za spremanje bicikala
- c) Raspoloživost prostora za sušenje odjeće i putne opreme
- d) Raznovrsna ponuda doručka ili mogućnost korištenja kuhinje
- e) Raspoloživost kvalitetnih karata regije, brošura o rutama i voznih redova u javnom prijevozu (osobito željeznice)
- f) Mogućnost korištenja alata za male popravke te raspoloživost servisa za bicikle u destinaciji ili blizu nje

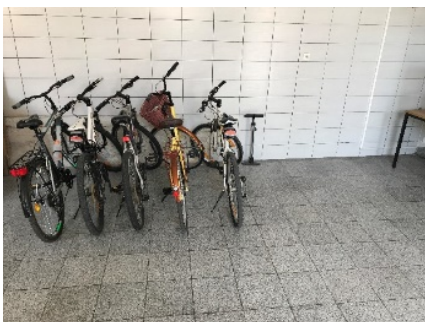


Objekti koji posjeduju ovu oznaku na području Vukovarsko-srijemske županije su: Pansion comfort Masarini (Ilok), Villa Rose (Vukovar), Hotel Lav (Vukovar), Apartmani i sobe Martini (Vukovar), Prenocište Zara (Vukovar) i hotel Dunav (Ilok).

Prenočište Zara Vukovar



Prenočište Martini Vukovar



Prenočište Martini Vukovar



Hotel Dunav Ilok

Pansion comfort Masarini Ilok



6. RAZVOJNI PROJEKTI S OPERATIVNIM PLANOVIMA RAZVOJA

Na području Vukovarsko-srijemske županije je u fazi plana i pripreme niz projekata u području cikloturizma, a predstavljeni su u Tablici 8.

Tablica 9. Planirani projekti

PLANIRANI PROJEKTI				
NOSITELJ/PARTNERI	NAZIV PROJEKTA	VRIJEDNOST PROJEKTA (kn)	PLANIRANI DATUM REALIZACIJE	KLJUČNE AKTIVNOSTI
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA				
Vukovarsko-srijemska županija	Podizanje razine kvalitete i prepoznatljivosti cikloturističkih ruta na području VSŽ	230.680,00 kn	2017.	Postavljanje biciklističkih stanica, izrada i postavljanje znakova za Bike&bed smještaj, izrada podloge, dizajn i tisak biciklističke karte, izrada mobilne aplikacije, izrada promotivnih materijala
Vukovarsko-srijemska županija	Izgradnja biciklističke staze na Ruti Dunav u VSŽ (Eurovelo 6)	25.000.000,00 kn	2018.	Izrada projektno-tehničke dokumentacije i izgradnja biciklističke staze
VUKOVAR				
Vukovar	Izgradnja biciklističke staze uz državnu cestu D2, ul. Bana Josipa Jelačića, izrađena projektna dokumentacija	3.125.000,00 kn	2018.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 2,8 km
Vukovar/Ministarstvo turizma	2 biciklistička odmorišta kod Vodotornja i Muzeja Vučedolske kulture	162.500,00 kn	2018.	Izgradnja 2 biciklistička odmorišta kod Vodotornja i Muzeja

				Vučedolske kulture
Vukovar/HTZ	Sustav javnih bicikala	166.975,00 kn	2017.	Implementiranje sustava javnih bicikala na području Grada Vukovara
OTOK				
Grad Otok/TZ VSŽ, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima VSŽ, Udruga Zeleni Osijek	Vrata spačvanskog bazena	25.595.341,55 kn	Rujan 2019.	Izgradnja turističke i komunalne infrastrukture (biciklističkih staza), održavanje raznih edukacija i promocija s ciljem razvoja kontinentalnog turizma i turističke valorizacije Virova
NIJEMCI				
Općina Nijemci	Biciklistička i pješačka staza „Grac“ (Nijemci – Podgrađe)	6.375.000,00 kn	I. faza do 2020., II. faza 2020.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 8,5 km
	Biciklistička i pješačka staza „Sv. Lovre“ (Lipovac)	2.850.000,00 kn	Do 2020.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 3,8 km
	Biciklistička i pješačka staza Sv. Ilije (Apševci)	1.875.000,00 kn	Do 2020.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 2,5 km
	Biciklistička i pješačka staza Pučkih pjesnika (Nijemci – Đeletovci – V. Banovci – Nijemci)	6.750.000,00 kn	I. faza do 2020., II. faza 2020.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 9,0 km
PRIVLAKA				
	Građenje građevine	5.061.643,84 kn	2017. – 2018.	Izgradnja biciklističke

Općina Privilaka/Projekt kandidiran na mjeru 7.7.2.	infrastrukturne namjene, prometnog sustava – prometnica, pješačka i biciklistička staza – Ulica Josipa Kozarca			staze kao dio prometnice, jednostrano, u širini od 2,25m do 2,50m i u dužini 1261,46m
Općina Privilaka	Izgradnja parkirališta i biciklističke staze sa odvodnjom površinskih voda	853.261,02 kn	prosinac 2017.	Izgradnja biciklističke staze u dužini od 220m
STARI JANKOVCI				
Općina Stari Jankovci	Biciklistička staza Stari Jankovci - Vinkovci	800.000,00 kn	30.12.2018.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 3,4 km
	Biciklistička staza Jankovci - Orolik	1.500.000,00 kn	31.12.2020.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 6,3 km
	Biciklistička staza Novi Jankovci - Privilaka	450.000,00 kn	31.12.2018.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 4,8 km
	Biciklistička staza Slakovci - Svinjarevci	350.000,00 kn	31.12.2019.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 1,7 km
TOMPOJEVCI				
Općina Tompojevci	Izrada projektno – tehničke dokumentacije za izgradnju biciklističke staze na području Općine Tompojevci	90.000,00 kn	2020.	Izrada dokumentacije za izgradnju staze u dužini 10 km
	Postavljanje dvije biciklističke stanice s bike - boxom	204.000,00 kn	2020.	Postavljanje dvije biciklističke stanice s bike - boxom
ILOK				
	Cycling Ilok – trasiranje, infrastruktura, uređenje,	850.000,00 kn	2018. – 2020.	Trasiranje, izgradnja infrastrukture, uređenje,

Grad Ilok/TZ, TNTL, ostali	opremanje i marketing ciklo ruta (kombinirano sa pješačkim) u mjestu i neposrednom okruženju			opremanje i marketing ciklo ruta (kombinirano sa pješačkim) u mjestu i neposrednom okruženju
BOROVO				
Općina Borovo	Izgradnja biciklističke staze	7.500.000,00 kn	2020.	Izgradnja 5 500 metara biciklističke staze
	Izgradnja ciklo odmarališta	80.000,00 kn	2020.	Izgradnja jednog odmarališta za cikloturiste uz biciklističku stazu
NEGOSLAVCI				
Općina Negoslavci/APPR RR	Izgradnja biciklističke staze	nepoznato	2018.	nepoznato
BOGDANOVCI				
Općina Bogdanovci/EU Fondovi	Biciklistička staza „Ruta Srijem“	2.000.000,00 kn	2017.-2021.	Izgradnja biciklističke staze u dužini 7 km
IVANKOVO				
Općina Ivankovo / Hrvatske ceste	Cikloturizam Općine Ivankovo 2017.-2020.	7.000.000,00 kn	2018.	Izgradnja biciklističke staze u Ulici Gorjani i Bošnjaci i spoj s Vinkovcima Povezivanje Vinkovaca i Andrijaševaca biciklističkom stazom preko Ivankova (Grad Vinkovci – Naselje Borinci - Borinačka ulica (naselje Ivankovo) –

				Vinogradska ulica – J.J. Strossmayera – A. Starčevića – M.A. Reljkovića – Grobljanska – Gorjanski rit – J.S.Reljkovića – Gorjani – Rojićani – Slatine – Ribarska kuća – Naselje Andrijaševci)
--	--	--	--	---

Ukupna vrijednost projekata koji su u pripremi te čija je realizacija planirana do 2021. godina na području gradova i općina u Vukovarsko-srijemskoj županiji iznosi oko 73 milijuna kuna. Riječ je o projektima za koje JLS pripremaju ili već imaju pripremljenu projektnu dokumentaciju, a koji će biti uglavnom financirani putem EU fondova. Općine iz ruralnih područja, koje ispunjavaju uvjete, uglavnom će se osloniti na Mjere ruralnog razvoja i Program održivog razvoja jedinica lokalne zajednice, kao najznačajnije izvore za realizaciju navedenih projekata. Veće općine i gradovi svoje ciljeve u cikloturizmu namjeravaju ostvariti putem natječaja Ministarstva turizma i Hrvatske turističke zajednice te koristeći sredstva iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Tablica 10. Planirane investicije u turističku infrastrukturu do kraja 2017. godine

Planirane investicije u turističku infrastrukturu do kraja 2017. godine			
GRAD/OPĆINA	TURISTIČKA INFRASTRUKTURA	IZVOR FINANCIRANJA	IZNOS (€)
1. Grad Vinkovci	Park šuma Kanovci	Državni proračun, proračun JLS	32. 758,93
2. Grad Vinkovci	Rekreacijski park Lenije	Državni proračun, proračun JLS	27.017,68
3. Grad Vinkovci	Izrada idejnog rješenja kupališta Banja	Državni proračun, proračun JLS	40.526,52
4. Grad Otok	Šetnica/izletište	Proračun JLS, Ministarstvo turizma	77.333,33
5. Općina	Asfaltno igralište u OŠ	Proračun JLS, EU	6.650,00

Bogdanovci	Petrovci	fondovi	
6. Općina Bogdanovci	Sanacija zgrade nogometnog igrališta u Bogdanovcima	Proračun JLS, EU fondovi	6.650,00
7. Općina Bogdanovci	Asfaltno igralište u Svinjarevcima	Proračun JLS, EU fondovi	6.650,00
8. Općina Bogdanovci	Akumulacija Bogdanovci	Proračun JLS, EU fondovi	6.650,00
9. Općina Bogdanovci	Graz – mjesto za odmor i rekreaciju Bogdanovci	Proračun JLS, EU fondovi	6.650,00
10. Općina Bogdanovci	Parking Bogdanovci	Proračun JLS, EU fondovi	13.300,00
11. Općina Privlaka	Lovački dom	Državni proračun (MRRFEU) i proračun općine Privlaka	53.475,94
12. Općina Stari Jankovci	Dom kulture Novi Jankovci	EU fondovi i državni proračun	687.830,00
13. Općina Stari Jankovci	Prometnice i pješačke staze u Starim Jankovcima	EU fondovi i državni proračun	583.750,00
14. Općina Stari Jankovci	Sanacija pješačkih staza	Državni proračun i proračun JLS	54.340,00
15. Općina Stari Jankovci	Izgradnja kolno-pješačkog puta Šandor Petefi	Državni proračun i proračun JLS	109.085,00
16. Općina Stari Jankovci	Obnova građevinske dozvole za Kulturno-turistički kompleks	Proračun JLS	25.000,00
17. Općina Andrijaševci	Projektna dokumentacija za izgradnju visećih mostova na Bosutu/Šetnice uz rijeku	Proračun JLS	684,93
18. Općina Andrijaševci	Projektna dokumentacija za Dom kulture	EU fondovi	9.726,02
19. Općina Andrijaševci	Izgradnja Doma kulture	EU fondovi	136,98
20. Općina	Izgradnja sportskog centra	EU fondovi	253.424,65

Andrijaševci	„Frankopan“		
21. Općina Andrijaševci	Projektna dokumentacija za sportsku dvoranu	Državni proračun	4.109,58
22. Općina Borovo	Šetnica	Općinski proračun	15.000,00
23. Općina Ivankovo	Športsko rekreacijski centar Grac (Ivankovo)	Proračun JLS	41.421,08
24. Općina Ivankovo	Dječje igralište	Proračun JLS	67.567,56
25. Općina Vrbanja	Izrada projektne-tehničke dokumentacije za projekt prirodne baštine-stara utvrda grada „Zvezdangrada“ naselje Soljani	EU fondovi, državni i lokalni proračun	13.333,33
26. Općina Vrbanja	Izrada projektne-tehničke dokumentacije za projekt izgradnje sportskih terena, tribina i pratećih sadržaja nogometnog kluba Slavonija Soljani“	EU fondovi, državni i lokalni proračun	6.666,66
UKUPNO			2.116.979,26

Tablica 11. Planirane investicije u turističku infrastrukturu u 2018. godini

Planirane investicije u turističku infrastrukturu u 2018. godini			
GRAD/OPĆINA	TURISTIČKA INFRASTRUKTURA	IZVOR FINANCIRANJA	IZNOS (Eur)
1. Vukovar	Biciklistička staza do Vučedola		1.420 000,00
2. Vukovar	Izgradnja interpretacijskog centra memorijalnog spomen obilježja Domovinskog rata „Vodotoranj Vukovar“	Grad Vukovar i Fon za obnovu i razvoj grada Vukovara	3.370 000,00
3. Otok	Centar/izletište	EU fondovi (kohezijski)	3.400 000,00
4. Bogdanovci	Sanacija zgrade nogometnog igrališta u	Proračun JLS, EU fondovi	6.650,00

	Boganovcima		
5. Bogdanovci	Asfaltno igralište u Svinjarevcima	Proračun JLS, EU fondovi	6.650,00
6. Bogdanovci	Akumulacija Bogdanovci	Proračun JLS, EU fondovi	6.650,00
7. Bogdanovci	Graz – mjesto za odmor i rekreaciju Bogdanovci	Proračun JLS, EU fondovi	6.650,00
8. Bogdanovci	Parking Bogdanovci	Proračun JLS, EU fondovi	13.300,00
9. Privlaka	Izgradnja biciklističke staze u Čolićevoj ulici	Proračun općine Privlaka	90.000,00
10. Privlaka	Lovački dom	VSŽ i proračun općine Privlaka	40.000,00
11. Nijemci	Izgradnja i opremanje konjičke staze Donje Novo Selo - Sopotac	EU fondovi (Interreg)	430.000,00
12. Stari Jankovci	Izgradnja kulturno turističkog kompleksa	Državni proračun, EU fondovi, proračun JLS	3.000 000,00
13. Andrijaševci	Projektna dokumentacija za izgradnju visećih mostova na Bosutu	Proračun JLS	684,93
14. Andrijaševci	Projektna dokumentacija za Dom kulture	EU fondovi	136,98
15. Andrijaševci	Izgradnja Doma kulture	EU fondovi	136,98
16. Andrijaševci	Izgradnja sportskog centra „Frankopan“	EU fondovi	410.958,90
17. Andrijaševci	Projektna dokumentacija za sportsku dvoranu	Državni proračun	4.109,58
18. Borovo	Lovački dom	Općinski proračun	5.000,00
19. Borovo	Lovački dom	Europski fondovi	45.000,00
20. Borovo	Ciklo odmorište	Općinski proračun	15.000,00
21. Borovo	Put u prošlost - cesta	MRRFEU	200.000,00
22. Ivankovo	Poučna staza	Proračun JLS/EU fondovi	33.783,78

23. Ivankovo	Športsko rekreacijski centar Grac (Ivankovo)	Proračun JLS/EU fondovi	150.000,00
24. Ivankovo	Dječje igralište	Proračun JLS	67.567,56
25. Vrbanja	Projekt prirodne baštine- stara utvrda grada Zvezdangrada – sanacija pristupne ceste, opremanje dodatnim sadržajem	EU fondovi, državni i lokalni proračun	1.000.000,00
26. Vrbanja	Projekt izgradnje sportskih terena, tribina i pratećih sadržaja nogometnog kluba Slavonija Soljani	EU fondovi, državni i lokalni proračun	66.666,67
UKUPNO			2.598.945,38

7. LITERATURA

1. Strategija razvoja turizma RH do 2020., Zagreb, veljača 2013.
2. Strategija razvoja Vukovarsko-srijemske županije 2011.–2013., IMO, svibanj 2011.
3. Strategija razvoja turizma Vukovarsko-srijemske županije, Vukovar, Adria Bonus d.o.o. i VPS Višnjan, veljača 2015.
4. Akcijski plan razvoja cikloturizma RH, Institut za turizam, Zagreb, travanj 2015.
5. Studija turističkih potencijala rijeke Bosut na području Grada Vinkovaca, Zavod za prostorno planiranje d.d., Osijek, veljača 2013.
6. Makarić, A. (2015.) Razvoj cikloturizma u Republici Hrvatskoj, završni rad, Čakovec
7. Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Vukovarsko-srijemska, Služba policije
8. Uprava za ceste Vukovarsko-srijemske županije, <http://www.zuc-vk.hr/>
9. Vukovarsko-srijemska županija, <http://www.vusz.hr/>
10. Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije, <http://www.visitvukovar-srijem.com/>
11. Sindikat biciklista, <http://sindikاتبiciklista.hr/>
12. Udruga BK „Sokol“ Vinkovci
<https://www.facebook.com/BiciklistickiKlubSokolVinkovci/>
13. Udruga Biciklivo – Rekreativo-Vukovar, <http://biciklivo-rekreativo-vukovar.hr/>
14. Udruga Moj bicikl, <http://mojbicikl.hr/>

7.2. Popis tablica

Tablica 1. Broj turista i noćenja u gradovima i općinama Vukovarsko-srijemske županije u 2016. godini.....	5
Tablica 2. Smještajni kapaciteti u gradovima i općinama Vukovarsko-srijemske županije u 2016. godini.....	7
Tablica 3. Najznačajniji realizirani i planirani projekti u turizmu VSŽ.....	9
Tablica 4. Provedeni projekti iz područja cikloturizma u Vukovarsko-srijemskoj županiji....	20
Tablica 5. SWOT analiza, PREDNOSTI.....	38
Tablica 6. SWOT analiza, SLABOSTI	39

Tablica 7. SWOT analiza, PRILIKE	41
Tablica 8. SWOT analiza, PRIJETNJE	43
Tablica 9. Planirani projekti	54
Tablica 10. Planirane investicije u turističku infrastrukturu do kraja 2017. godine.....	58
Tablica 11. Planirane investicije u turističku infrastrukturu u 2018. godini	60